

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 26.e.) Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“ broj: 3/96, 9/00, 9/04, 10/05) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije broj: 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 28. veljače 2014. godine donijela je

ZAKON O ŠUMAMA

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovim Zakonom uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, financiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija), nadzor nad primjenom ovog Zakona, kaznene odredbe kao i druga pitanja od značaja za šume i šumska zemljišta.

Članak 2.

(Šume i šumska zemljišta)

- (1) Šume i šumska zemljišta, kao dobro od općeg interesa, uživaju posebnu brigu i zaštitu Županije i jedinica lokalne samouprave i koriste se pod uvjetima i na način koji su propisani ovim Zakonom.
- (2) Šume i šumska zemljišta su prirodni resurs čije vrijednosti se ogledaju kroz ekološke, socijalne i ekonomske funkcije.

Članak 3.

(Definicija šuma i šumskih zemljišta)

- (1) Pod šumom, u smislu ovog Zakona, podrazumijeva se zemljište obraslo šumskim vrstama drveća i grmlja čija površina prelazi 1000 m² i čija je širina najmanje 20 metara i ako njihove krošnje pokrivaju više od 30% zemljišta.
- (2) Šumom se smatraju i šumski rasadnici, plantaže šumskog drveća, čistine za trase dalekovoda i drugu javnu infrastrukturu u šumi koja se koristi po temelju prava za prelazak preko tuđeg zemljišta, šumski putovi i druga šumska transportna i protupožarna infrastruktura, dijelovi zemljišta koji su predmet pošumljavanja, površine namijenjene rekreaciji, kao i jezera, tekuće

površinske vode i druge površinske vode i močvare unutar šuma kojima se ne upravlja posebnim zakonom.

- (3) Šumsko zemljište, pored zemljišta obraslog šumom, obuhvaća i, područja sa smanjenim šumskim pokrivačem čije krošnje prekrivaju manje od 30% zemljišta, neiskorišteno ili neplodno zemljište izvan šume u onom omjeru u kojem osigurava ili potpomaže funkcije susjedne šume, a što obuhvaća krš, čistine, livade i pašnjake unutar šuma.
- (4) Šumom se ne smatraju groblja pokrivena drvećem, rasadnici šumskog drveća izvan šuma, izolirane grupe šumskog drveća na površini do 1000 m² kao i šumsko drveće i grmlje u urbanim parkovima i drugim naseljenim područjima.
- (5) U slučaju sumnje ili spora je li se neko zemljište obraslo šumskim drvećem smatra šumom, odnosno, je li se neko zemljište smatra šumskim zemljištem, odluku donosi Županijski ministar nadležan za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: ministar), uz pribavljeno mišljenje Uprave za šumarstvo Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Uprava za šumarstvo).

Članak 4. **(Definicije pojmova)**

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1. **Cijena drveta na panju** je cijena koja se dobije kada se ostvareni prihod od prodaje šumskih drvnih sortimenata na stovarištu umanju za ostvarene proizvodne troškove sječe, izrade i izvoza istih do stovarišta i podijeli na njihovu ukupnu neto drvenu masu bez obzira na strukturu. Cijena drveta na panju je sastavni dio osnovnog cjenika iz točke 12. ovog članka.
2. **Čista sječa** znači sječu svih ili praktično svih stabala u sastojini koja nije u skladu s dokumentima prostornog uređenja predviđena za promjenu namjene šumskog zemljišta i na površini kojoj je kraći razmak između dva kraja preostale sastojine veći od prosječne visine stabla u sastojini.
3. **Doznaka** podrazumijeva odabiranje, obilježavanje i evidentiranje stabala za sječu.
4. **Funkcije šuma** su:
 - a) ekološke: zaštita bioraznolikosti, zaštita staništa, zaštita zemljišta, zaštita voda, klimatska, uključujući ulogu šuma u vezivanju ugljika iz zraka;
 - b) socijalne: znanost, istraživanje, obrazovanje, umjetnost, obrana, rekreacija, turizam, zaštita objekata i infrastrukture i unaprjeđenje kvalitete življenja stanovništva;
 - c) ekonomske: prihod od proizvodnje drveta i nedrvnih šumskih proizvoda.
5. **Gospodarenje šumama** obuhvaća planiranje, uzgajanje, zaštitu i korištenje šuma i šumskog zemljišta u skladu s odredbama šumskogospodarske osnove;
6. **Gospodarska jedinica** je prostorna uređajna jedinica šume i šumskog zemljišta na kome se osigurava trajnost gospodarenja.
7. **Izvođač radova u šumarstvu** je pravna osoba koja je registrirana za izvođenje radova u šumarstvu te je u postupku licenciranja potvrđeno kao kvalificirana i poslovno sposobna za njihovo izvođenje.
8. **Korisnik šuma** je gospodarsko društvo (županijsko šumsko gospodarsko društvo) koje na temelju ugovora zaključenog u skladu s odredbama ovog Zakona obavlja poslove gospodarenja državnim šumama.

9. **Korištenje šume** obuhvaća sječu i transport drveta, sabiranje nedrvnih šumskih proizvoda uključujući i prodaju šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda.
10. **Krčenje šume** u smislu ovog Zakona je promjena namjene šumskog zemljišta. Izgradnja objekata u šumi i na šumskom zemljištu, potrebnih za gospodarenje šumama, kao i za prehranu i uzgoj divljači, ne smatra se krčenjem.
11. **Krš** je jedinstven oblik reljefa s posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim značajkama, u kojem je podzemno vodno otjecanje znatno bogatije od nadzemnog, u kojem se površinske razvodnice znatno razlikuju od podzemnih i u kojem se javljaju posebni površinski fenomeni (škrape, ponikve, uvale, polja i dr.) i podzemni oblici (špilje i jame) u tektonski razlomljenim karbonatima, evaporiranim ili gipsanim stijenama. Može biti pokriven šumskom vegetacijom ili bez nje (goli krš).
12. **Osnovni cjenik šumskih drvnih sortimenata** (u daljnjem tekstu: cjenik) donosi Skupština šumsko gospodarskog društva uz prethodnu suglasnost Vlade Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Vlada) na kraju tekuće godine, a najkasnije do 25. prosinca, za narednu godinu. Cjenik se donosi za korisnika šume na temelju prosječne postignute cijene prodajom šumskih drvnih sortimenata tržišnim načinom prodaje. Cjenik služi za utvrđivanje početne cijene šumskih drvnih sortimenata za javnu ponudu u narednoj godini, utvrđivanje naknade za korištenje državnih šuma i naknade za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
13. **Otvorena vatra** je svaka zapaljena vatra izvan zatvorenog objekta koji je pod krovom i zatvorenim ognjištem.
14. **Pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama** je gospodarsko društvo registrirano sukladno važećim zakonima, kod mjerodavnog suda, za obavljanje poslova u šumarstvu koja posjeduje odobrenje Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) koja u stalnom radnom odnosu ima uposlenog najmanje jednog diplomiranog inženjera šumarstva ili magistra šumarstva s položenim stručnim ispitom iz oblasti šumarstva.
15. **Pašarenje** je puštanje stoke na ispašu, žirenje i brst, kresanje grana i lisnika za prehranu stoke.
16. **Površinske vode** su stalni i povremeni površinski vodeni tokovi, te stajaće vode.
17. **Prava trećih osoba na šume** su prava na korištenje šumskih proizvoda koja postoje u skladu s obveznim pravom i upisana su u zemljišnoj knjizi.
18. **Pustošenje šuma** podrazumijeva narušavanje stabilnosti šuma, podbjeljivanje stabala, veće oštećivanje stabala i njihovih dijelova, veće uništavanje i oštećivanje podmlatka, kao i svaka druga radnja kojom se slabi prinosna snaga šume i šumskog zemljišta, ugrožava opstanak šume i njihove funkcije.
19. **Sanitarna sječa** znači sječu oboljelih, kukcima napadnutih, oštećenih ili izvaljenih stabala.
20. **Šumska infrastruktura** su šumski putovi, kontrolne rampe, stalne šumske vlake, stalne žičare i druge šumske komunikacije i objekti u šumama koji su namijenjeni za gospodarenje šumama.
21. **Šumski proizvodi** su svi proizvodi šuma i šumskog zemljišta, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - a) šumsko drveće i grmlje i sve njihove dijelove;
 - b) biomasu ukupne šumske vegetacije;

- c) cvjetove, sjeme, koštunjičavo voće, bobičaste i druge plodove, koru drveta, korijen, šišarke i plodove druge vegetacije unutar šume;
 - d) ljekovito, aromatsko i jestivo bilje i druge biljke i njihove dijelove;
 - e) gljive;
 - f) biljni sok i smola;
 - g) med;
 - h) divljač i ostale životinje koje žive u šumi;
 - i) ribe, puževe i rakove;
 - j) travnati ili pašnjački prekrivač;
 - k) humus, glina, treset, zemlju, pijesak, šljunak i kamen s površine zemlje. Proizvodi iz alineje b) ove točke predstavljaju nedrvne šumske proizvode.
22. **Šumski putovi** su putovi s pratećom infrastrukturom, koji su namijenjeni za prijevoz šumskih proizvoda i sav promet vezan za gospodarenje šumama. Vlake nisu šumski putovi.
23. **Šumski reprodukcijski materijal** je:
- a) Sjeme: šišarke, plodovi i sjeme namijenjeno za proizvodnju biljaka;
 - b) Dijelovi biljaka: grančice i snopovi rezanih grana namijenjeni za proizvodnju biljaka;
 - c) Mlade biljke: biljke uzgojene iz sjemena ili dijelova biljke, uključujući i mlade biljke iz prirodnog podmlatka.
24. **Šumsko uzgojnim mjerama** se smatraju sve mjere koje doprinose osnivanju novih sastojina u šumi i poboljšanju njihove stabilnosti, raznolikosti ili kvaliteta. Šumsko uzgojne mjere uključuju:
- a) Mjere za obnovu šuma, odnosno za stvaranje novih sastojina;
 - b) Njegu šuma u mladim razvojnim fazama, uključujući proredu mlađih sastojina;
 - c) Specijalnu njegu mladih faza u prebornim šumama i drugim raznolikim šumama, izdanačkim šumama, kao i njegu rubova šuma;
 - d) Rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljaka.
25. **Trajnost gospodarenja šumama** podrazumijeva korištenje proizvoda šuma, uporabu šuma i šumskih zemljišta na način i sa intenzitetom koji će očuvati njihovu bioraznolikost, proizvodnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost, te povećati njihov potencijal da sada i u budućnosti obavljaju značajne ekološke, ekonomske i socijalne funkcije na lokalnoj i globalnoj razini, a da se pri tom ne ugrožava funkcioniranje drugih ekosustava.
26. **Upravljanje šumama i šumskim zemljištima** podrazumijeva administrativno-upravne poslove koji se sastoje od kreiranja jedinstvene šumarske politike, dugoročnog (strateškog) i srednjoročnog planiranja, kontrole i stručnog nadzora korištenja šuma i šumskog zemljišta u cilju očuvanja i unaprjeđenja trajnosti gospodarenja šumama.
27. **Vlasnici privatnih šuma** su pravne i fizičke osobe koja su na zakonit način stekle pravo vlasništva nad šumom i šumskim zemljištem što se dokazuje izvodom iz zemljišnih knjiga. Na zakonit način stečena prava na korištenje cijele ili dijelova šume ili šumskog zemljišta, ne smatraju se vlasništvom u smislu ovog Zakona.
28. **Zaštita šuma** je skup mjera koje su dužni poduzimati korisnici koji gospodare šumama radi zaštite šuma od požara, drugih elementarnih nepogoda, štetnih organizama i štetnih antropogenih utjecaja.

II. PLANIRANJE I PRIVREĐIVANJE U ŠUMARSTVU

A. PLANIRANJE U ŠUMARSTVU

Članak 5. (Šumarski program Županije)

- (1) Šumarski program Županije poštujući međunarodnu i domaću legislativu definira opću politiku šumarstva, gospodarenja šumama i šumskim zemljištima, kao i divljači na području Županije, orijentiranu u pravcu očuvanja i trajnosti gospodarenja šumama uključujući održavanje i unaprjeđivanje bioraznolikosti u šumama i na šumskom zemljištu.
- (2) Šumarski program Županije sastoji se iz dva dijela:
 - a) Opći dio, koji određuje glavne ciljeve, načela i smjernice za trajno gospodarenje šumama u Županiji, na temelju stvarnog stanja šuma, domaćih i međunarodnih obveza u vezi sa šumarstvom, uvažavajući međunarodno dogovorene smjernice za trajno gospodarenje šumama;
 - b) Izvedbeni dio u kome se postavljaju i razrađuju ciljevi utvrđeni Općim dijelom i određuje način njihove realizacije u određenom roku, uključujući i financiranje.
- (3) Opći dio Šumarskog programa Županije donosi Skupština Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Skupština)
- (4) Vlada donosi izvedbeni dio Šumarskog programa Županije koji predstavlja temelj za korištenje namjenskih sredstava Proračuna Županije u skladu s odredbama ovog zakona.
- (5) Opći dio Šumarskog programa Županije donosi se za razdoblje od 50 godina dugoročno razdoblje, a Izvedbeni dio Šumarskog programa Županije se donosi za deset godina.
- (6) Ministarstvo putem Uprave za šumarstvo izrađuje nacrt Šumarskog programa Županije i uz pribavljenu suglasnost jedinice lokalne samouprave dostavlja ga Vladi i Skupštini.
- (7) Jedinica lokalne samouprave dužna je dostaviti suglasnost iz stavka 6. ovog članka najkasnije u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva.

Članak 6. (Županijski šumsko-razvojni plan)

- (1) Županijski šumsko-razvojni plan izrađuje se svakih deset godina za sve šume i šumsko zemljište, bez obzira na vlasništvo s ciljem da se osigura trajnost gospodarenja šumama na području Županije.
- (2) Pored smjernica iz Šumarskog programa Županije, županijski šumsko-razvojni plan uvažava smjernice za gospodarenje prirodnim i kulturnim nasljeđem u šumama i na šumskom zemljištu, uvjete za gospodarenje vodama, kao i potrebe razvoja lokalne zajednice.
- (3) Županijski šumsko-razvojni plan sadrži najmanje sljedeće:
 - a) kartu s ucrtanim granicama šuma i šumskog zemljišta, granicama šumskogospodarskih područja i gospodarskih jedinica, uzimajući u obzir granice općina i kategoriju nositelja prava na šumama;
 - b) procjenu funkcija šuma i njihov utjecaj na okoliš;
 - c) klasifikaciju šuma po površinama, prema njihovim funkcijama i prirodnim karakteristikama, a koje se posebno odnose na stanište;

- d) procjenu drvene zalihe i njenog kvaliteta, prirasta, podmlađivanja, bioraznolikosti i zdravstvenog stanja;
 - e) smjernice za gospodarenje šumama različitih gazdinskih klasa i kategorija šuma;
 - f) otvorenost šuma s planom izgradnje novih šumskih putova;
 - g) smjernice za pošumljavanje šumskog zemljišta;
 - h) procjenu ugroženosti šuma od požara, određenu po stupnju opasnosti i smjernice za;
 - i) zaštitu šuma od požara;
 - j) smjernice za korištenje nedrvenih šumskih proizvoda;
 - k) smjernice za lovstvo i gospodarenje divljači;
 - l) program bioloških i tehničkih investicija i rentabilnost radova.
- (4) Kod izrade županijskog šumsko razvojnog plana koriste se podaci iz šumsko gospodarskih osnova.
 - (5) Ministarstvo donosi županijski šumsko-razvojni plan, a Uprava za šumarstvo je odgovorna za njegovu pripremu, izradu i realizaciju.
 - (6) Uprava za šumarstvo je dužna prilikom izrade plana, zatražiti mišljenje od jedinice lokalne samouprave.
 - (7) Jedinica lokalne samouprave dužna je dostaviti mišljenje iz stavka 6. ovog članka najkasnije u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva.
 - (8) Ministarstvo je dužno plan iz stavka 1. ovog članka trajno čuvati.

Članak 7.

(Inventura šuma)

- (1) Radi utvrđivanja i praćenja stanja, provodi se inventura šuma na velikim površinama kao osnova za definiranje politike i strategije šumarstva, dugoročnog planiranja, određivanja prioritetnih istraživanja i razvoja, te za potrebe drugih oblasti.

Članak 8.

(Šumsko gospodarsko područje)

- (1) U cilju osiguranja racionalnog i trajnog gospodarenja državnim šumama i šumskim zemljištima formira se šumsko gospodarsko područje u koje ulaze i površine krša kao posebna gospodarska jedinica.
- (2) Šumsko gospodarska područja predstavljaju u zemljopisnom, prometnom, ekološkom i ekonomskom pogledu jednu zaokruženu cjelinu u okviru koje se osigurava trajnost gospodarenja šumskim ekosustavima.
- (3) Na području Županije može se formirati jedno ili više šumsko gospodarskih područja.
- (4) Jedno šumskogospodarsko područje se formira na području jedne lokalne samouprave.
- (5) Šumsko gospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice.
- (6) Formiranje šumsko gospodarskih područja zasniva se na stručnom elaboratu Uprave za šumarstvo koji uz prikaz bioloških, tehničkih i ekonomskih pokazatelja sadrži naročito:
 - a) preglednu kartu područja s ucrtanim izohipsama, gospodarskom podjelom šuma, ucrtanom mrežom trajnih šumskih putova, izvorištima i vodotocima, objektima koji su od značaja za gospodarenje šumama i opis granica šumsko gospodarskih područja;

- b) popis katastarskih parcela po katastarskim općinama i zemljišnoknjižnim ulošcima, s kulturama, klasama i površinama koje ulaze u šumsko gospodarsko područje;
 - c) podatke o drvenoj zalihi po gospodarskim jedinicama, kategorijama šuma i vrstama drveća;
 - d) ukupan godišnji zapreminski prirast potkategorijama i vrstama drveća;
 - e) prosječan godišnji etat po kategorijama šuma i vrstama drveća;
 - f) procjenu prihoda i rashoda gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u okviru šumsko privrednog područja;
 - g) podatke o mogućnostima korištenja nedrvenih šumskih proizvoda, divljači, turizma, športa i rekreacije;
 - h) prikaz podataka iz toč. c), d), e), f) i g) stavka 3. ovog članka po općinama.
- (7) Odluku o formiranju šumsko gospodarskih područja i reviziji njihovih granica uz obvezno pribavljenu suglasnost lokalnih zajednica donosi Vlada na prijedlog ministarstva koji se zasniva na stručnom elaboratu iz stavka 6. ovog članka.

Članak 9. **(Šumsko gospodarska osnova)**

- (1) Šumama na prostoru jednog šumsko gospodarskog područja se gospodari po odredbama šumsko gospodarske osnove, godišnjeg plana gospodarenja i projekta za izvođenje. Odredbe šumsko gospodarske osnove su obvezne. Šumsko gospodarska osnova mora biti usklađena sa smjernicama Šumarskog programa Županije i županijskim šumsko-razvojnim planom.
- (2) Šumsko gospodarska osnova, prostorni plan, vodoprivredna osnova, lovno gospodarska osnova, evidencije koje se vode za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog naslijeđa i program upravljanja mineralnim resursima, te planovi korištenja pojedinih mineralnih sirovina moraju biti međusobno usklađeni.
- (3) Izuzev od odredaba stavka 1. ovog članka, ako ne postoje objektivne mogućnosti pravovremene izrade nove šumsko gospodarske osnove, državnim i privatnim šumama može se gospodariti najduže godinu dana na temelju godišnjeg plana gospodarenja za koji je postupak donošenja isti kao i za šumsko gospodarske osnove. Odredbe godišnjeg plana gospodarenja su obvezne. Godina izvršenja godišnjeg plana gospodarenja smatra se godinom izvršenja nove šumsko gospodarske osnove.
- (4) Ukupan obujam sječa predviđen šumsko gospodarskom osnovom za uređajno razdoblje, po vrstama drveća i gazdinskim klasama, ne može se prekoračiti. Od ukupne planirane količine sječe za uređajno razdoblje za visoke šume s prirodnom obnovom, u okviru šumsko gospodarskog područja godišnje se realizira prosječna godišnja količina.
- (5) Kada se u jednoj ili više proteklih godina uređajnog razdoblja realizira manje od predviđenog godišnjeg obujma sječe u okviru šumsko gospodarskog područja, može se u narednim godinama uređajnog razdoblja realizirati preostali dio količine sječe.
- (6) Šumsko gospodarska osnova za državne šume donosi se za šume u granicama jednog šumsko gospodarskog područja, a za privatne šume donosi se jedinstvena osnova za sve šume jedne općine.
- (7) Vlasnik svih dokumenata u elektronskoj i drugoj formi izrađenih/pripremljenih tijekom izrade šumsko gospodarske osnove za državne i privatne šume je Ministarstvo, što uključuje sve:

- pisane dokumente;
 - tabelarne podatke baze podataka i GIS baze podataka;
 - GIS podatke i karte (vektORIZIRANE, georeferencirane, geokodirane) uz potrebne prateće dokumente (vektore i sl.).
- (8) Svi digitalni podaci i dokumenti moraju biti dostavljeni vlasniku u obliku koji mu omogućuju da ih koristi u analitičke i druge svrhe, a pravo korištenja ovih podataka imaju jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalazi šuma.
- (9) Bilo kakva komercijalna i druga upotreba gore spomenutih podataka/dokumenata nije dozvoljena bez suglasnosti vlasnika.
- (10) Šumsko gospodarska osnova izrađuje se za razdoblje od deset godina.

Članak 10.

(Izrada i donošenje šumsko gospodarske osnove)

- (1) Šumsko gospodarsku osnovu može izrađivati pravna osoba koje je registrirana za te poslove uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva. Za poslove izrade šumsko gospodarske osnove može se registrirati pravna osoba koje u stalnom radnom odnosu ima najmanje četiri diplomirana inženjera šumarstva ili magistra šumarstva i to po jednog za: uzgoj i zaštitu šuma, uređivanje i otvaranje šuma, iskorištavanje šuma i ekonomiku u šumarstvu, s radnim iskustvom od najmanje pet godina na odgovarajućim poslovima i položenim stručnim šumarskim ispitom. Ministarstvo svake četiri godine vrši reviziju izdanih suglasnosti pravnim osobama za izradu osnova.
- (2) Nadzor nad prikupljanjem podataka šumsko gospodarske osnove je obavezan i može ga vršiti pravna osoba registrirana u skladu sa stavkom 1. ovog članka ili fizička osoba, diplomirani inženjer šumarstva ili magistar šumarstva s radnim iskustvom od najmanje pet godina na poslovima uređivanja šuma i položenim stručnim šumarskim ispitom uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva. Ministarstvo svake četiri godine vrši reviziju izdanih suglasnosti pravnim i fizičkim osobama za vršenje nadzora na prikupljanju podataka za izradu osnova.
- (3) Šumsko gospodarsku osnovu za državne i privatne šume na temelju prijedloga stručnog povjerenstva donosi Ministarstvo.
- (4) Poslove izrade šumsko gospodarske osnove za državne šume financira korisnik šuma i odgovoran je za njenu pravovremenu izradu. Korisnik šuma je dužan najmanje 120 dana prije isteka roka važnosti šumsko gospodarske osnove, dostaviti dva primjerka novoizrađene osnove Ministarstvu radi provođenja postupka njenog donošenja. Nadzor na izradom šumsko gospodarske osnove vrši se putem Ministarstva.
- (5) Poslove izrade šumsko gospodarske osnove za privatne šume financira Uprava za šumarstvo.
- (6) Za izradu, kvalitetu šumsko gospodarske osnove i nadzor nad izradom, do njenog donošenja, za privatne šume odgovorno je Ministarstvo.
- (7) Propuste u izradi i nedostatke šumsko gospodarske osnove utvrđene od strane stručnog povjerenstva odnosno Ministarstva, dužna je otkloniti o svom trošku pravna osoba kojoj je povjerena izrada šumsko gospodarske osnove.
- (8) Prilikom izrade šumsko gospodarske osnove Ministarstvo je dužno pribaviti suglasnost jedinice lokalne samouprave za čije se područje izrađuje šumsko gospodarska osnova.

Tražena suglasnost sa stručnim obrazloženjem jedinice lokalne samouprave su dužne dostaviti ministarstvu najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

- (9) Sastav, rad i troškove stručnog povjerenstva iz stavka 3. ovog članka rješenjem određuje ministar.

Članak 11.

(Sadržaj šumsko gospodarske osnove)

- (1) Šumsko gospodarska osnova za državne šume obvezno sadrži:
- a) pisani akt o pribavljenoj suglasnosti lokalne zajednice
 - b) uvodni dio s razlozima za donošenje i popisom svih katastarskih parcela koje ulaze u šumsko gospodarsko područje;
 - c) stanje šuma i šumskih zemljišta u doba uređivanja;
 - d) analizu i ocjenu gospodarenja u proteklom uređajnom razdoblju;
 - e) plan gospodarenja i razvoja šuma za naredno uređajno razdoblje s:
 - planom sječa,
 - planom šumsko uzgojnih radova, planom proizvodnje i tehnologije rada, planom zaštite šuma,
 - planom za očuvanje i unapređenje bioraznolikosti, ekoloških i socijalnih funkcija šume,
 - planom investicijskih ulaganja,
 - planom korištenja nedrvenih proizvoda šuma.
 - f) ekonomsko-financijsku analizu.
- (2) Ako postoje objektivni razlozi za odstupanje od odredaba šumsko gospodarske osnove, naročito zbog prirodnih nepogoda ili bitno promjenjenih gospodarskih uvjeta, potrebno je izvršiti njezinu reviziju. Reviziju odobrava i potvrđuje Ministarstvo i jedan primjerak se dostavlja nadležnom šumarskom inspektoratu.
- (3) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju elementi za izradu, postupak donošenja i reviziju šumsko gospodarskih osnova za državne i privatne šume.

Članak 12.

(Godišnji planovi realizacije šumsko-gospodarske osnove)

- (1) Šumsko gospodarska osnova se realizira godišnjim planovima koji sadrže prosječno jednu desetinu svih planiranih radova po osnovi.
- (2) Sastavni dio godišnjeg plana gospodarenja šumama su projekti za izvođenje svih planiranih radova.
- (3) Suglasnost na godišnji plan gospodarenja šumama, koji je korisnik šuma dužan dostaviti najkasnije do 30. prosinca tekuće za iduću godinu, daje Uprava za šumarstvo u roku od 30 dana od dana prijema plana.
- (4) Radovi predviđeni godišnjim planom gospodarenja ne mogu se započeti bez suglasnosti Uprave za šumarstvo.
- (5) Usvojeni godišnji plan gospodarenja korisnik šuma je dužan u roku od 15 dana od dana usvajanja dostaviti Upravi za šumarstvo, županijskoj šumarskoj inspekciji i jedinicama lokalne samouprave na čijem području će se izvoditi radovi predviđeni godišnjim planom.

Članak 13.
(Projekt za izvođenje)

- (1) Projekt za izvođenje se izrađuje za uređajnu jedinicu - odjel za državne šume i katastarsku parcelu/parcele za privatne šume. Odredbe projekta za izvođenje su obvezne.
- (2) Projekt za izvođenje sadrži: radove uzgoja, zaštite i iskorištavanja šuma po obujmu, mjestu i vremenu izvođenja, podatke o bruto drvnj zalihi, prirastu, doznačenoj drvnj masi po vrstama drveća i drvnj zalihi poslije sječe sve u krupnom drvetu, sortimentnom napadu, kartu s ucrtanim dužinama putova, postojećim i projektiranim vlakama, izvorima voda i vodotocima, ostalim objektima, procjenu utjecaja radova na okoliš u skladu sa člankom 33. ovog Zakona i ekonomsku analizu.
- (3) Radovi predviđeni projektom treba izvršiti u roku od dvije godine od dana njegovog donošenja.
- (4) Projekt za izvođenje mogu izrađivati diplomirani inženjeri ili magistri šumarstva s položenim stručnim šumarskim ispitom. Korisnik šuma, odnosno privatni vlasnik šume, određuje osobu za izradu projekta.
- (5) Projekt za izvođenje donosi korisnik šuma za državne šume, a za privatne šume, Uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
- (6) Izuzev od stavka 1. ovog članka projekt za izvođenje može se izrađivati za više odjela u jednom slivu ako sječa i izrada sanitarnih užitaka ne prelazi više od 100 m³ po jednom odjelu.
- (7) Za privatne šume rade se projekti za šumsko-uzgojne radove kao i za sječu ako je godišnji obujam sječa veći od 100 m³ po vlasniku.
- (8) Korisnik šuma određuje realizatora projekta, diplomiranog inženjera šumarstva ili magistra šumarstva s položenim stručnim ispitom, koji je odgovoran za stručno izvođenje radova po projektu za izvođenje.
- (9) Projekt za izvođenje ima trajan karakter i čuva se u arhivi korisnika šuma i Uprave za šumarstvo za vlasnike privatnih šuma.
- (10) Korisnik šuma i Uprava za šumarstvo dužni su voditi registar izrađenih i donesenih projekata za izvođenje i da sve izvršene radove po projektu evidentiraju u odgovarajuće evidencije.

B. PRIVREĐIVANJE U ŠUMARSTVU

Članak 14.
(Doznaka stabala za sječu)

- (1) Doznaka stabala za sječu vrši se obilježavanjem stabala ili obilježavanjem površina obraslih drvećem. Obilježavanje površina za sječu može se vršiti samo u lošijim niskim šumama.
- (2) Doznaku stabala za sječu u državnim šumama može vršiti diplomirani inženjer šumarstva ili magistar šumarstva s položenim stručnim šumarskim ispitom koga odredi korisnik šuma.
- (3) Doznaka i sječa stabala ne može se vršiti u šumama za koje imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni, granice utvrđene i na terenu vidno i na propisan način obilježene.
- (4) Doznaka stabala za sječu i obujam šumsko-uzgojnih radova u privatnim šumama vrši se na temelju rješenja Uprave.

- (5) Doznaka i sječa stabala, odnosno površina za sječu, može se odobriti samo vlasniku koji pribavi i podnese dokaze o pravu vlasništva.
- (6) Iznimno od stavka 5. ovog članka, na području jedinice lokalne samouprave gdje nisu uspostavljene Zemljišne knjige, doznaka i sječa stabala, odnosno površina za sječu može se odobriti podnositelju zahtjeva koja pribavi i podnese druge dokaze.
- (7) Vlasnik ili podnositelj zahtjeva iz stavka 6. ovog članka je dužan prikupiti potrebnu dokumentaciju, prethodno obilježiti granice svog posjeda i pokazati ih ovlaštenoj osobi, te je osobno odgovoran za eventualne povrede granica tuđeg posjeda, povrede prava vlasništva ili iznošenje drugih pogrešnih podataka.
- (8) Način, uvjete i vrstu dokaza u postupku izdavanja odobrenja iz stavka 6. ovoga članka na prijedlog Uprave za šumarstvo odlukom će propisati Vlada.
- (9) Rješenje iz stavka 4. ovog članka je konačno, te se protiv istog može pokrenuti upravni spor.
- (10) Doznaku stabala ili obilježavanje površina za sječu u privatnim šumama može vršiti diplomirani inženjer ili magistar šumarstva s položenim stručnim šumarskim ispitom kojeg rješenjem odredi uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
- (11) Ministar donosi pravilnik kojim se pripisuje način doznake i sječe stabala i obilježavanja površina za sječu.

Članak 15. (Sječa šuma)

- (1) Stabla u šumi mogu se sjeći tek poslije izvršene doznake, izrade projekta za izvođenje te obavještanja uprave za šumarstvo i lokalne zajednice.
- (2) Šteta koja nastane prilikom sječe na šumskom zemljištu mora biti sanirana odmah nakon završetka izvlačenja šumskih drvnih sortimenata.
- (3) Ukoliko postoji opravdan razlog za sumnju da je planirana ili započeta sječa, ili druge radnje u suprotnosti sa šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja, ovim Zakonom ili propisima koji su doneseni na temelju ovog Zakona, nadležni šumarski inspektor može zabraniti izvođenje radova dok se ne otklone utvrđene nepravilnosti.

Članak 16. (Biološka reprodukcija šuma)

- (1) Korisnik državnih šuma i vlasnik/predstavnik vlasnika za privatne šume dužni su izdvajati sredstva za jednostavnu (prostu) i proširenu biološku reprodukciju šuma odnosno izvršavati poslove biološke reprodukcije šuma u minimalnom obujmu koji je predviđen šumsko gospodarskom osnovom.
- (2) Biološka reprodukcija šuma u smislu ovog Zakona podrazumijeva:
 - a) pripremu zemljišta za prirodno podmlađivanje,
 - b) pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta,
 - c) popunjavanje, njegu i čišćenje šumskih kultura,
 - d) prorjeđivanje sastojina,
 - e) sanaciju požarišta,
 - f) prevođenje degradiranih sastojina u viši uzgojni oblik,

- g) doznaku stabala za sječu,
 - h) rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljaka,
 - i) zaštitu šuma
 - j) projektiranje, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje šumske infrastrukture.
- (3) Planirani obujam biološke reprodukcije šuma u šumsko gospodarskim osnovama mora biti usklađen sa Izvedbenim dijelom županijskog šumarskog programa i županijskim šumsko-razvojnim planom.
- (4) Sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju šuma koriste se za radove pod kojim se, u smislu ovog Zakona, podrazumijeva:
- a) izrada šumsko gospodarskih osnova, projekata za izvođenje,
 - b) priprema zemljišta za prirodnu obnovu,
 - c) pošumljavanje površina nastalih nakon čistih sječa, novonastalih paljevina,
 - d) odabiranje i doznaka stabala za sječu,
 - e) njegu i čišćenje šumskih kultura i šuma,
 - f) zaštitu šuma od uzročnika biljnih bolesti i štetočina, požara i protupravnog prisvajanja,
 - g) proizvodnju šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala,
 - h) izgradnju šumskih prometnica,
 - i) unaprjeđenje lovstva i
 - j) za druge potrebe s ciljem osiguranja trajnosti gospodarenja šumama.
- (5) Sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju državnih šuma osigurava šumsko gospodarsko društvo izdvajanjem najmanje 10 % od ukupno ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata i vrijednosti drveta upotrijebljenog za osobne potrebe po prosječnoj godišnjoj cijeni računajući cijenu drveta na panju i prihoda ostvarenog od nedrvnih šumskih proizvoda.
- (6) Sredstva izdvojena za jednostavnu biološku reprodukciju šuma vode se na posebnom računu šumsko gospodarskog društva, a sredstva za područje krša na računu Proračuna Županije. Sredstva jednostavne biološke reprodukcije šuma koriste se u okviru šumskogospodarskog područja i po odluci korisnika šume mogu se prelijevati s jednog na drugo šumskogospodarsko područje, kao i za financiranje aktivnosti Uprave za šumarstvo.
- (7) Vlasnici privatnih šuma dužni su na količinu odobrene drvne mase za sječu po tržišnim cijenama drvne mase na panju uplatiti iznos od 10% na poseban račun namjenskoga fonda županije prije stavljanja drveta u promet.
- (8) Neutrošena sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju šuma u tekućoj godini prenose se u sljedeću godinu i koriste se na način utvrđen ovim Zakonom. Šumsko gospodarsko društvo i uprava za šumarstvo dužni su izraditi poseban obračun sredstava za jednostavnu biološku reprodukciju šuma s evidencijom utrošenih sredstava za namjenu iz stavka 4. ovog članka.
- (9) Radi osiguranja materijalnih i drugih uvjeta za rekonstrukciju degradiranih i izdanačkih šuma, pošumljavanje goleti i krša (proširena reprodukcija), kao i za unaprjeđenje općekorisnih funkcija šuma, Šumsko gospodarska društva izdvajaju sredstva po stopi od 3% od ukupno ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata i vrijednosti drveta upotrijebljenog za vlastite potrebe, kao i prihoda ostvarenih prodajom sekundarnih šumskih proizvoda.

Članak 17.
(Tehnički prijem radova)

- (1) Za izvedene radove po projektu za izvođenje vrši se tehnički prijem radova, a najkasnije u roku od 30 dana od dana okončanja radova.
- (2) Povjerenstvo za tehnički prijem radova u državnim šumama osniva korisnik šuma, a za privatne šume Uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
- (3) Povjerenstvo za tehnički prijem radova sastoji se od najmanje tri člana u koju obavezno ulaze diplomirani inženjer ili magistar šumarstva koji je izradio projekt za izvođenje radova i jedan diplomirani inženjer ili magistar šumarstva predstavnik Uprave za šumarstvo. Realizator projekta ne može biti član povjerenstva.
- (4) Ako se prilikom tehničkog prijema utvrdi da radovi nisu izvršeni u skladu s projektom za izvođenje, izvođač radova je dužan utvrđene nedostatke otkloniti i radove izvršiti u roku koji odredi Povjerenstvo. Nakon isteka roka Povjerenstvo vrši ponovni pregled.
- (5) Tehnički prijem radova pošumljavanja vrši se poslije dvije godine od završetka njihovog izvođenja.
- (6) Izvršenom tehničkom prijemu izvedenih radova, Povjerenstvo sačinjava zapisnik u kojem se obavezno konstatira uspjeh, obujam i kvaliteta izvršenih radova po projektu za izvođenje.
- (7) Primjerak zapisnika povjerenstva dostavlja se u roku od osam dana od dana završetka pregleda nadležnom šumarskom inspektoru.
- (8) Svi izvršeni radovi i nalaz povjerenstva evidentiraju se u propisane knjige evidencije.

Članak 18.
(Obavljanje radova u šumarstvu)

- (1) Radove u šumi mogu izvoditi samo fizičke osobe koje su obučene za izvođenje odgovarajućih poslova.
- (2) Pravne osobe koje obavljaju poslove u šumama dužne su:
 - a) osigurati mjere zaštite na radu u skladu s propisima iz oblasti zaštite na radu i protupožarne zaštite i;
 - b) provesti adekvatnu obuku uposlenih.
- (3) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti koje moraju ispunjavati izvođači radova u šumarstvu.

Članak 19.
(Stručni šumarski ispit)

- (1) Za obavljanje stručnih poslova u šumarstvu polaže se stručni šumarski ispit.
- (2) Stručni šumarski ispit mogu polagati diplomirani inženjeri šumarstva sa VII, VSS ili magistri šumarstva koji su stekli ova zvanja po Bolonjskom procesu obrazovanja, s najmanje dvije godine radnog iskustva u struci nakon stjecanja stručnog zvanja.
- (3) Polaganja stručnog šumarskog ispita oslobođeni su diplomirani inženjeri šumarstva, magistri šumarstva s više od deset godina radnog iskustva u struci nakon stjecanja stručnog zvanja kao i magistri i doktori šumarskih znanosti.

- (4) Ministar donosi pravilnik o uvjetima i načinu polaganja stručnog šumarskog ispita.

Članak 20.

(Zabrana čistih sječa i drugih oblika pustošenja šuma)

- (1) Nisu dozvoljene čiste sječe i drugi oblici pustošenja šuma.
- (2) Čiste sječe mogu biti izvršene u posebnim slučajevima u pripremi šumsko uzgojnih zahvata s ciljem unapređenja šumskih sastojina u mjeri koja je planirana šumsko gospodarskom osnovom.
- (3) Čista sječa šuma može se primijeniti i ako je neophodna zbog sanitarnih razloga ili provedbe preventivnih zaštitnih mjera uz odobrenje uprave za šumarstvo.

Članak 21.

(Pošumljavanje sječina i paljika)

- (1) Sve površine nastale čistom sječom i paljike moraju biti pošumljene u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja.
- (2) Ako se ne očekuje prirodna obnova u roku od dvije godine, koja bi bila u skladu sa šumsko uzgojnim ciljem, pošumljavanje se vrši sadnjom ili sjetvom (koristeći zdrave sadnice ili sjeme) vrstama drveća koje odgovaraju staništu. U svrhu pošumljavanja koristi se samo materijal za reprodukciju potvrđenog porijekla.
- (3) Površine predviđene za pošumljavanje i prirodnu obnovu moraju biti obilježene na terenu i u crtane na karti odgovarajuće razmjere.

Članak 22.

(Šumski materijal za reprodukciju)

- (1) Uprava za šumarstvo, na prijedlog korisnika šuma, određuju regije provenijencije, odabiru šumske sjemenske objekte i sastojine iz kojih se osiguravaju reproduksijski materijal, vode registar o šumskim sjemenskim objektima i sastojinama i izdaju potvrde o porijeklu šumskog reproduksijskog materijala.
- (2) Dorađivači šumskog sjemena i proizvođači šumskog sadnog materijala prate i obavještavaju kupce o kategoriji šumskog reproduksijskog materijala kao i njegovom porijeklu. Nadležni šumarski inspektor nadgleda promet šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala.
- (3) Uvoz šumskog reproduksijskog materijala moguć je samo na temelju rješenja kojim se odobrava uvoz, koju izdaje ministarstvo uz mišljenje Uprave za šumarstvo. Rješenje se izdaje samo ako je šumski reproduksijski materijal potvrđenog porijekla i ako ga trenutno nema na domaćem tržištu ili ako služi u znanstveno-istraživačke svrhe.
- (4) Uprava za šumarstvo vodi registre objekata za proizvodnju i doradu šumskog sjemena i sadnog materijala šumskog i ukrasnog drveća i grmlja.

C. ZAŠTITA PROTIV BIOTIČKIH I NEBIOTIČKIH AGENSA

Članak 23. (Opće preventivne mjere)

- (1) Opće dugoročne preventivne mjere protiv biotičkih i nebiotičkih agensa, koji bi mogli ugroziti stabilnost šuma i njihove funkcije, zasnivaju se na gospodarenju šumama, koje uvažava prirodne procese, kao i na održavanju i odgovarajućem unapređenju bioraznolikosti u šumi.
- (2) Načela i mjere kojima se osiguravaju gospodarenje šumama i bioraznolikosti određuju se u Šumarskom programu Županije, a detaljnije se razrađuju u planovima za gospodarenje šumama.
- (3) Staništa od posebnog značaja promatrana sa gledišta šumske raznolikosti koja su određena u šumsko gospodarskim osnovama moraju biti očuvana.

Članak 24. (Sanitarne sječe, šumski red i druge preventivne mjere)

- (1) Korisnik šuma i vlasnici privatnih šuma provode ili osiguravaju provođenje sanitarne sječe prije nego što bi se šume mogle ugroziti prekomjernim razmnožavanjem insekata, širenjem uzročnika biljnih bolesti ili drugih štetnih organizama. U privatnim šumama Uprava za šumarstvo mora osigurati sanitarne sječe ukoliko vlasnici šuma ne mogu samo provesti sanitarnu sječu.
- (2) Mrtva i zaražena neposječena stabla, pojedinačna ili u malim grupama, ne moraju biti posječena u kontekstu sanitarne sječe ako se mogu smatrati obogaćenjem šumskog biodiverziteta i ne predstavljaju ozbiljnu prijetnju sastojinama. Korisnik šuma i vlasnici privatnih šuma koji su odgovorni osigurati sanitarnu sječu i nadležni šumarski inspektor mogu tražiti mišljenje od uprave za šumarstvo ukoliko nije jasan stupanj opasnosti.
- (3) Korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma osiguravaju izvođenje sljedećih mjera zaštite šuma:
 - a) postavljanje, promatranje i održavanje feromonskih klopki i postavljanje lovniha stabala za potkornjake;
 - b) sanaciju šumskih područja nakon elementarnih nepogoda i prenamnoženja štetočina;
 - c) guljenje kore ili tretiranje panjeva i drugih dijelova drveta četinara i brijesta koje predstavlja poseban rizik za razmnožavanje nametnika, širenja uzročnika biljnih bolesti i štetočina kroz uporabu kemijskih sredstava za tretiranje u skladu s ovim zakonom;
 - d) uspostavljanje i održavanje šumskog reda
- (4) Pod šumskim redom iz stavka 3. točka d) ovog članka smatra se poduzimanje mjera za sprječavanje pojave požara, štetnih insekata i biljnih bolesti, štetnog djelovanja vjetrova, snijega i drugih nepogoda, oštećivanje stabala i podmlatka i zagađivanja voda prilikom sječe i izvoza drveta.
- (5) Uprava za šumarstvo:
 - a) organizira sakupljanje važnih podataka vezanih za zaštitu šume koje odgovorne osobe iz stavka 3. ovog članka dostavljaju u roku koji odredi Uprava za šumarstvo;
 - b) osigurava informacije o pojavi biljnih bolesti i štetočina;
 - c) savjetuje o pitanjima koja se tiču integralne zaštite šuma.

- (6) Ministar naređuje dodatne mjere za zaštitu šume ako Uprava za šumarstvo ustanovi da je biološka ravnoteža poremećena do takvog stupnja da nije moguća njezina obnova s mjerama propisanim u ovom članku ili ako postoji opasnost od drugog velikog oštećenja.
- (7) Rad u šumama mora biti izveden u odgovarajućoj sezoni, na način koji smanjuje pojavu šteta po šumski ekosustav.
- (8) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje obujam mjera za uspostavljanje i održavanje šumskog reda i način njihovog provođenja.

Članak 25.
(Obnova šuma nakon nepogode)

- (1) U slučaju nepogode u šumi prouzročene bilo kojim biotičkim ili nebiotičkim agensom, uključujući i šumske požare, korisnik šume i Uprava za šumarstvo za šume u privatnom vlasništvu, pripremaju plan za obnovu oštećenih i uništenih šuma i šumskog zemljišta. Plan sadrži opis nepogode, stupanj oštećenja šume, mjere koje se trebaju provesti i troškove sanacije i obnove.
- (2) Ako troškovi za obnovu iz stavka 1. ovog članka prelaze financijski potencijal nositelja prava na gospodarenje u kombinaciji s dostupnim financijskim sredstvima za šume iz Proračuna Županije, Vlada će osigurati posebna sredstva kako bi se omogućila primjena plana.

D. PROMET DRVETA I NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA

Članak 26.
(Promet drveta i nedrvnih šumskih proizvoda)

- (1) Drvo, dijelove stabala i grane posječene u šumi i izvan šume (na poljoprivrednom zemljištu, međama, pojedinačna stabla i sl.), nije dozvoljeno pomjerati od panja dok se ne obilježi šumskim čekićem (žigoše), obrojči i premjeri i zabranjeno je iste stavljati u promet dok se ne izda otpremni iskaz.
- (2) Žigosanje, obrojčavanje, premjeravanje i izdavanje otpremnog iskaza za drvo koje potječe iz državne šume vrši korisnik šuma, a za drvo iz privatnih šuma Uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
- (3) Nedrvne šumske proizvode iz članka 38. ovog Zakona nije dozvoljeno stavljati u promet bez odobrenja korisnika šume ili vlasnika privatne šume.
- (4) Pod prometom drveta i nedrvnih šumskih proizvoda, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se prijevoz prometnicama, kupovina, prodaja, poklon, skladištenje kao i primanje drveta u prerađivačke kapacitete u kojima se vrši prerada drveta.
- (5) Osoba koja se zatekne u izvršenju radnji suprotno odredbama ovog članka ili koja izvrši sječu šume na uzurpiranom državnom zemljištu i zemljištu na kome imovinsko pravni odnosi nisu riješeni i osoba koja izvrši sječu bez prethodne doznake i prije žigosanja, obrojčavanja i snabdijevanja drveta sa otpremnim iskazom i koje stavi u promet nedrvne šumske proizvode u suprotnosti sa odredbama ovog članka, kaznit će se novčanom kaznom i izreći će se zaštitna mjera oduzimanja drveta, odnosno nedrvnih šumskih proizvoda, kao i sredstava kojim je izvršena nezakonita radnja, a osobi koja dozvoli vršenje radnji suprotno odredbama ovog članka izreći će se novčana kazna.

- (6) Privremeno oduzimanje drveta i nedrvenih šumskih proizvoda (zapljena) koji su stavljeni u promet u suprotnosti sa odredbama ovog članka vrše čuvari šuma, pripadnici policije i nadležni šumarski inspektori, dok privremeno oduzimanje sredstava kojima je izvršena nezakonita radnja vrše pripadnici policije u skladu sa važećim propisima koji se odnose na kaznenu, odnosno prekršajnu odgovornost. Privremeno oduzeti šumski proizvodi pohranjuju se na mjestu koje odredi Uprava za šumarstvo. U slučaju da postoji mogućnost da se u tijeku pohranjivanja šumskim proizvodima ili sredstvima umanji vrijednost, zaplijenjenu robu licitacijom će prodati Uprava za šumarstvo, a financijska sredstva deponirati na poseban račun županijskih proračuna.
- (7) U razdoblju vegetacije, od 1. travnja do 1. studenog, drvo četinara i brijesta ne može se s korom stavlјati u promet i uskladištavati.
- (8) Izuzetno od stavka 8. ovog članka drvo četinara i brijesta može se s korom stavlјati u promet ako razdoblje od sječe do otpreme traje kraće od ciklusa razvoja insekta, a najduže 21 dan.
- (9) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način žigosanja, obrojčavanja, premjeravanja, sadržaj i način izdavanja otpremnog iskaza za drvo, koje potječe iz državnih i privatnih šuma s područja Županije, kao i način vođenja evidencija, obilježavanja i izdavanja dokumentacije za drvene sortimente u unutarnjem prometu, trgovini između trećih osoba kao i prometu drvnih sortimenata iz uvoza.
- (10) Pravne i fizičke osobe koje nanese štetu šumama i šumskom zemljištu po bilo kojem temelju dužni su korisniku šume i šumskog zemljišta nadoknaditi štetu prema odštetnom cjeniku.
- (11) Ministar donosi odštetni cjenik iz stavka 11. ovog članka.

III. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE S POSEBNIM REŽIMOM GOSPODARENJA

A. ZAŠTITNE ŠUME I ŠUME S POSEBNOM NAMJENOM

Članak 27. (Opća načela)

- (1) Da bi se osigurala njihova zaštita ili specijalni režim gospodarenja, određene šume mogu biti proglašene zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom. Njima će se gospodariti na način kojim će se osigurati ostvarivanje namjene prema kojoj su šume proglašene.
- (2) Procjena funkcija zaštitnih šuma utvrđuje se stručnim šumarskim elaboratom s podacima o stanju šuma i načelima i metodama gospodarenja šumama u cilju očuvanja šuma i ostvarivanja namjene proglašenja područja i koristi se za proglašenje iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Šume koje predstavljaju dio područja zaštićenog propisom donesenim u skladu s drugim zakonom Županije, koji također propisuje poseban režim gospodarenja za šume, smatraju se šumama s posebnom namjenom ukoliko je propis o proglašenju usklađen s odredbama ovog Zakona.
- (4) Način gospodarenja i obnove šuma unutar zaštićenog područja propisuje se programom za gospodarenje šumama koji se donosi na temelju akta o njihovom proglašenju i sastavni je dio plana upravljanja zaštićenim područjem. Upravitelj zaštićenog područja donosi program gospodarenja šumama posebne namjene unutar zaštićenih područja koji izrađuje Uprava za šumarstvo, a može ga provoditi pravna osoba registrirana za obavljanje poslova u šumarstvu.

- (5) Troškove gospodarenja šumama s posebnim režimom gospodarenja unutar zaštićenog područja snosi pravna osoba na čiji je zahtjev proglašenje izvršeno odnosno pravna osoba kojem je zaštićeno područje dodijeljeno na upravljanje.
- (6) Kontrolu provođenja programa gospodarenja šumama posebne namjene na područjima zaštićenim na temelju propisa o zaštiti prirode i okoliša vrši Uprava za šumarstvo.
- (7) Propis kojim se šume proglašavaju zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom određuje režim gospodarenja takvim šumama.
- (8) Zaštitne šume i šume s posebnom namjenom moraju se ucrtati na kartu i na terenu obilježiti vidljivim znakovima koji se odrede u propisu o proglašenju šume. Šume će biti predmet nadzora nadležnog šumarskog inspektora i uprave za šumarstvo bez obzira na tijelo koje je izvršilo proglašenje. Obilježavanje šuma vrši korisnik šuma na način predviđen standardima, a za privatne šume Uprava za šumarstvo. Troškove obilježavanja snosi pravna osoba u čiju se korist šuma proglašava zaštitnom, odnosno šumom s posebnom namjenom.
- (9) Aktom kojim se šume proglašavaju zaštitnim ili šumama s posebnom namjenom određuju se uvjeti, način korištenja i zaštita tih šuma. Vlasnik odnosno korisnik šume, ima pravo na naknadu za ograničeno korištenje ili povećane troškove zaštite. Naknadu snosi pravna osoba na čiji je zahtjev proglašenje izvršeno. Visina naknade se utvrđuje sporazumno, a ako se sporazum ne postigne naknada se utvrđuje kod nadležnog suda.
- (10) Ministarstvo vodi evidenciju zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom.
- (11) Ministar, donosi pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije programa gospodarenja zaštitnim šumama i šumama posebne namjene.

Članak 28.

(Zaštitne šume)

- (1) Zaštitne šume su:
 - a) šume koje prvenstveno služe za zaštitu zemljišta na strmim terenima i zemljišta podložnih erozijama, bujicama, klizištima ili oštrim klimatskim uvjetima koji ugrožavaju postojanje samih šuma;
 - b) šume čiji je glavni zadatak zaštita naselja, gospodarskih i drugih objekata kao što su prometnice, energetske objekti, objekti telekomunikacijske infrastrukture, zaštita izvorišta i korita vodotoka, obale vodenih akumulacija kao i šume koje su podignute kao zaštitni pojasevi, odnosno koje služe protiv prirodnih nepogoda ili katastrofa ili stihijskih efekata ljudskog djelovanja.
- (2) Zaštitne šume iz stavka 1. ovog članka proglašava Vlada na prijedlog ministarstva ili jedinice lokalne samouprave uz prethodno pribavljeno mišljenje Uprave za šumarstvo.
- (3) Primjerak akta o proglašenju zaštitne šume obavezno se dostavlja ministarstvu, nadležnoj instituciji za zaštitu kulturno historijskog i prirodnog naslijeđa, Upravi za šumarstvo i jedinici lokalne samouprave.

Članak 29.

(Šume s posebnom namjenom)

- (1) Za šume s posebnom namjenom proglašavaju se:

- a) šume ili njeni dijelovi koje imaju poseban kulturni, povijesni, ekološki i prirodni značaj, nacionalni parkovi, park šume, prirodni i lovni rezervati, šume od posebnog znanstvenog i obrazovnog značaja, šume i šumsko zemljište od značaja za zaštitu bioraznolikosti i prirodnih staništa flore, faune i drugih organizama;
 - b) šume od posebnog značaja za obranu i potrebe oružanih snaga;
 - c) šume ili njeni dijelovi registrirani kao sjemenske sastojine i sjemenski objekti;
 - d) šume od specijalnog značaja za pročišćavanje zraka, opskrbu vodom i njenu kvalitetu;
 - e) šume namijenjene za izletišta, odmor, opće obrazovanje, rekreaciju, turizam, klimatska i druga lječilišta.
- (2) Šume iz stavka 1. točke a), d) i e) ovog članka proglašavaju se šumama s posebnom namjenom sukladno s važećim propisima o zaštiti prirode ili drugim propisima koji također propisuje poseban režim gospodarenja za šume, a šume iz stavka 1. točka c), ovog članka proglašava ministarstvo u skladu s važećim propisima o sjemenu i sadnom materijalu, šumskim i hortikulturnim vrstama drveća i grmlja.
- (3) Za šume iz stavka 1. točaka a), b), d) i e) ovog članka potrebno je pribaviti prethodno mišljenje ministarstva i jedinice lokalne samouprave.
- (4) Primjerak akta o proglašenju šuma s posebnom namjenom obavezno se dostavlja Ministarstvu, nadležnoj instituciji za zaštitu kulturno-povijesnog i prirodnog naslijeđa, Upravi za šumarstvo i jedinici lokalne samouprave.

Članak 30. **(Zahtjev za proglašenje)**

- (1) Zahtjev s elaboratom za proglašenje šuma s posebnim režimom gospodarenja koji podnosi zainteresirana institucija ili pravna osoba obavezno sadrži sljedeće:
- 1) Cilj i razloge zbog kojih se predlaže proglašenje šuma s posebnim režimom gospodarenja;
 - 2) općinu, naziv katastarske općine, broj zemljišnoknjižnog uloška i broj katastarske parcele, kao i naziv šumsko gospodarske jedinice, broj odjela i oznaku odsjeka;
 - 3) digitaliziranu kartu razmjere 1:10.000 (za manja područja razmjera 1: 5.000), sa ucrtanim parcelama za koju se traži proglašenje zaštitne šume odnosno šume sa posebnom namjenom;
 - 4) stručni šumarski elaborat s podacima o stanju šuma i načelima i metodama gospodarenja šumama u cilju očuvanja šuma i ostvarivanja namjene proglašenja područja zaštite;
 - 5) procjenu okolišnog utjecaja sukladno članku 32. ovog Zakona;
 - 6) predložena ograničenja u gospodarenju;
 - 7) predložene naknade ukoliko one dođu u obzir;
 - 8) mišljenje jedinice lokalne samouprave;
 - 9) odgovarajuće administrativne mjere uključujući javne obavijesti i rasprave.

B. ŠUME NA KRŠU I POŠUMLJAVANJE

Članak 31. (Šume na kršu)

- (1) Šume na kršu bitno smanjene produktivnosti i šumska zemljišta na kršu, zbog svojih specifičnosti (posebnosti) klasificiraju se kao područja sa posebnim režimom gospodarenja, te uživaju financijsku podršku Županije i jedinice lokalne samouprave.
- (2) Šume i šumska zemljišta na kršu klasificiraju se kao područja velike opasnosti od šumskih požara.

Članak 32. (Pošumljavanje krša i goleti)

- (1) Pošumljavanje krša i goleti vrši se prema planu za pošumljavanje koji naročito sadrži sljedeće:
 - a) površine koje će se pošumljavati, naziv šumsko gospodarskog područja, gospodarske jedinice, broj odjela i oznaku odsjeka;
 - b) suglasnost vlasnika zemljišta, ako je on potreban;
 - c) analizu prirodnih karakteristika staništa, naročito u smislu tla i klimatskih uvjeta;
 - d) izbor vrsta drveća, posebne karakteristike sadnica i opis razloga za njihov izbor;
 - e) gustoću, način i tehniku sadnje;
 - f) troškove sadnje i troškove održavanja pošumljenog područja za razdoblje od najmanje pet godina;
 - g) procjenu funkcija koje će tek zasađene šume obavljati u tim predjelima;
 - h) mjere zaštite od požara.
- (2) Za monokulture četinarara koje zauzimaju više od pet hektara zemljišta obvezna je procjena okolišnog utjecaja sukladno članku 32. ovog Zakona.

Članak 33. (Procjena okolišnog utjecaja)

Procjena okolišnog utjecaja je obvezna za podizanje monokultura na površini većoj od pet hektara i za prevođenje šumskog zemljišta drugoj namjeni iz članka 59. ovog Zakona u skladu s propisima o zaštiti okoliša.

IV. OČUVANJE I ZAŠTITA ŠUMA I NJIHOVIH FUNKCIJA

A. ZAŠTITA ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA OD ŠTETA

Članak 34. (Zaštita šuma od požara)

- (1) U šumama i na šumskom zemljištu kao i na drugom zemljištu na udaljenosti do 150 m od šume nije dozvoljeno loženje otvorene vatre.

- (2) Izgradnja i rad tvornica i drugih objekata koji rade s otvorenim plamenom je zabranjena na udaljenosti manjoj od 300 metara od granice šume.
- (3) Izuzev od stavka 1. ovog članka, vatra u šumama i na šumskom zemljištu može se ložiti samo na mjestima određenim i obilježenim od strane Uprave za šumarstvo i vlasnika privatnih šuma uz pridržavanje propisanih uvjeta i mjera sigurnosti.
- (4) U šumama i na šumskim zemljištima namijenjenim za izletišta, u dane blagdana i druge neradne dane, uprava za šumarstvo je dužna osigurati dežurnu čuvarsku službu.
- (5) Ministarstvo na prijedlog Uprave za šumarstvo, klasificira šume i šumsko zemljište po stupnju opasnosti od šumskih požara. Područja u kojima opasnost od šumskog požara predstavlja ozbiljnu prijetnju ekološkoj ravnoteži ili sigurnosti ljudi i stvari, klasificiraju se kao područja velike opasnosti. Područja gdje opasnost od požara nije stalna ili ciklična ali predstavlja značajnu prijetnju šumskim ekosustavima klasificiraju se kao područja srednje opasnosti.
- (6) Korisnik šume u suradnju s Ministarstvom, Upravom za šumarstvo i nadležnim tijelom civilne zaštite, izrađuju planove za zaštitu šuma od požara. Korisnici šuma obavezni su provoditi ove planove i redovito izvještavati upravu za šumarstvo o izvršavanju mjera za zaštitu od požara.
- (7) Korisnik šume i vlasnici privatnih šuma dužni su da redovito pismeno izvješćuju upravu za šumarstvo i općinsko tijelo mjerodavno za poslove civilne zaštite o svim požarima u šumama i na šumskom zemljištu.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje sadržaj planova za zaštitu od požara i izgled obrasca na kojem se izvještava o šumskim požarima.
- (9) Uprava za šumarstvo objavljuje karte područja prema stupnju opasnosti od šumskih požara.

Članak 35.

(Kemijska sredstva i odlaganje otpada)

- (1) Uporaba kemijskih sredstava nije dozvoljena u šumi i na šumskom zemljištu.
- (2) Izuzev stavka 1. ovog članka, certificirana kemijska sredstva, pod uvjetom da ne ugrožavaju biološku ravnotežu, mogu biti korištena u šumskim rasadnicima i u šumama za zaštitu biljaka od divljači i od korova, za smanjenje prekomjerne populacije insekata čiji broj ne može biti smanjen na drugi način, te za gašenje šumskih požara.
- (3) Ministarstvo izdaje dozvolu za iznimnu uporabu kemijskih sredstava iz stavka 2. ovog članka, u kojoj se propisuje način uporabe. Vremenski rok za izdavanje dozvole za smanjenje prekomjerne populacije insekata je pet dana.
- (4) Nije dozvoljeno odlagati otpad, smeće ili druge zagađujuće tvari u šumi ili na šumskom zemljištu.
- (5) Korisnik državnih šuma obavezan je ukloniti otpad i smeće iz državne šume, a vlasnici privatnih šuma obavezni su ukloniti otpad i smeće iz šume u njihovom vlasništvu. Korisnik šuma ima pravo na naknadu za nastale troškove uklanjanja otpada i smeća od fizičkih ili pravnih osoba koje su otpad, smeće ili druge zagađujuće tvari deponirali u šumu i šumsko zemljište.

Članak 36.

(Pašarenje)

- (1) Ispaša, žirenje, brst, kresanje grana i lisnika (u daljnjem tekstu: pašarenje) u šumama nije dozvoljeno.

- (2) Izuzev stavka 1. ovog članka korisnici šuma i vlasnici privatnih šuma mogu prema dogovorenoj naknadi dozvoliti pašarenje na površinama koje se određene u šumsko gospodarskoj osnovi. Paša, žirenje i brst se može dozvoliti samo pod uvjetom da je stoka pod nadzorom čuvara stoke.
- (3) Pristup stoke na pašu odnosno žirenje i pojila kroz šume dozvoljen je samo putem kojeg odredi korisnik šuma i vlasnik privatne šume.
- (4) Paša u šumama neće se dozvoliti ako bi se time ugrozila bioraznolikost, odnosno flora, fauna i gljive zaštićene prema propisima o zaštiti prirode.
- (5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti pod kojim se vrši ispaša, žirenje, brst, kresanje grana i lisnika.

Članak 37. **(Praćenje zdravstvenog stanja šuma)**

- (1) Uprava za šumarstvo i korisnik šume prate zdravstveno stanje šuma i obujam šteta u šumama, te o tome izvještavaju ministarstvo i jedinicu lokalne samouprave.
- (2) Ministar donosi pravilnik kojim se određuje način praćenja zdravstvenog stanja šuma.

B. NEDRVNI ŠUMSKI PROIZVODI

Članak 38. **(Korištenje nedrvnih šumskih proizvoda)**

- (1) Korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma mogu uzgajati i iskorištavati nedrvne šumske proizvode ili odobriti drugim pravnim i fizičkim osobama njihovo iskorištavanje u obujmu i na mjestima koja su određena u šumsko gospodarskoj osnovi.
- (2) U šumi i na šumskom zemljištu zabranjeno je iskorištavanje humusa, gline, treseta, pijeska, šljunka i kamena sa površine zemlje kao i skidanje kore sa drveća i bušenje stabala, uklanjanje iz šume grana i drugih ostataka drveta od sječe kao i ostalih organskih materija koje su neophodne za poboljšanje plodnosti tla.
- (3) Izuzev od stavka 2. ovog članka korisnik šuma i vlasnik privatnih šuma mogu za svoje potrebe, za potrebe građana i drugih pravnih osobe iskorištavati šumske proizvode iz stavka 2. ovog članka i odobriti njihovo iskorištavanje drugima uz naknadu ukoliko je to predviđeno šumsko gospodarskom osnovom.
- (4) Korisnik šuma može za vlastite potrebe koristiti mineralne sirovine na površinskim kopovima - pozajmištima predviđenim šumsko gospodarskom osnovom u svrhu izgradnje i održavanja šumskih putova.
- (5) Ako korisnik šuma planira koristiti mineralne sirovine u komercijalne svrhe dužan je postupiti sukladno važećim propisima o rudarstvu i s odredbama ovog Zakona.
- (6) Korisnik šuma dužan je do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu upravi za šumarstvo dostaviti podatke o vrsti i količini nedrvnih šumskih proizvoda koji su prikupljeni na području kojim gospodari.
- (7) Korištenje nedrvnih šumskih proizvoda neće se dozvoliti ako bi se time ugrozila bioraznolikost, odnosno flora, fauna i gljive zaštićene prema propisima o zaštiti prirode.

- (8) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti za uzgoj, iskorištavanje, skupljanje i promet nedrvnih šumskih proizvoda.

Članak 39.
(Divljač u šumi)

- (1) Vrste divljači i njihovo brojno stanje u šumama moraju osigurati biološku ravnotežu i ne smiju ugroziti druge članove ekosustava ili spriječiti ostvarivanje ciljeva gospodarenja šumama. Unošenje pojedinih vrsta divljači u šume i na šumska zemljišta mora osigurati njihov opstanak i ne smije ugroziti druge organizme na staništu.
- (2) Korisnik lovišta dužan je korisniku šuma i vlasniku privatnih šuma nadoknaditi štete i oštećenja koja je prouzročila divljač u šumi sukladno važećim propisima o lovstvu.

C. ZAŠTITA UGROŽENIH VRSTA

Članak 40.
(Ugrožene vrste)

- (1) Nije dozvoljena sječa, iskorjenjivanje ili bilo kakvo oštećivanje sljedećih vrsta drveća i grmlja: Pančičeve omorike (*Picea omorika* (Pančić) Purk), tise (*Taxus baccata* L.), mečje lijeske (*Corylus colurna* L.), planinskog javora (*Acer heldreichii* Orph), planinskog bora (*Pinus mugo* Tura), zelene johe (*Alnus viridis* (Chaix) Lam. & DC), munike (*Pinus heldreichii* Christ.), zanovijeti (*Petteria ramentacea* (Sieber) Presi), božikovina (*Ilex aquifolium* L.), lovorolisni likovac (*Daphne laureola* L.), meka veprina (*Ruscus hippoglossum* L.), maljavi planinski sleč (*Rhododendron hirsutum* L.), žuta koščela (*Celtis tournefortii* Lamk.), Vebijev badem (*Prunus webi* (Spach.) Vierh.), hrvatska sibireja (*Sibiraea atlaiensis* var. *croatica* (Degen) Beck.), Turinška mukinja (*Sorbus x thuringiaca* (Nyman) Schonach), obični negnjil (*Laburnum anagyroides* Medik.), Blagajev likovac (*Daphne blagayana* Freyer), širokolisna mukinja (*Sorbus latifolia* Pers.) Snajderov hrast (*Quercus schnedieri* Vierh.), makedonski hrast (*Quercus trojana* Webb.) i sremza (*Prunus padus* L.).
- (2) Izuzetno, ukoliko su potrebne uzgojne i sanitarne sječe drveća i grmlja iz stavka 1. ovog članka, zahtjev za odobravanje sječe podnosi se upravi za šumarstvo, koja nakon očevida na terenu izdaje rješenje i dostavlja ga podnositelju zahtjeva i mjerodavnoj šumarskoj inspekciji. Sječa se može odobriti samo ako su stabla vrste iz stavka 1. ovog članka suha ili toliko oštećena da im predstoji neposredno sušenje ili predstavljaju leglo zaraze od biljnih bolesti i štetočina, kao i radi provođenja mjera njege, obnove i zaštite genofonda ovih vrsta u nasadima i prirodnim šumama i drugim slučajevima u skladu sa propisom o zaštiti ugroženih vrsta.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka može se izjaviti žalba ministarstvu u roku od 15 dana od dana od prijema rješenja.

D. PROMET U ŠUMAMA

Članak 41.

(Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture)

- (1) Šumska infrastruktura služi prvenstveno za potrebe gospodarenja šumama i sastavni je dio šume.
- (2) Planiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture obavlja se uz poštivanje tehničkih, gospodarskih i ekoloških uvjeta, šumskog tla, rastinja, divljači i uz njihovu maksimalnu zaštitu.
- (3) Pri planiranju i izgradnji šumskih putova potrebno se prilagoditi prirodnom okolišu, te uvažavati potrebe lokalne zajednice, kao i protupožarne, turističke i rekreativne potrebe.
- (4) Šumska infrastruktura mora biti izgrađena, održavana i korištena na način da isključuje:
 - a) ugrožavanje izvora vode;
 - b) pojavu erozivnih procesa;
 - c) sprječavanje režima tečenja površinskih i podzemnih voda;
 - d) narušavanje ravnoteže nestabilnog tla i povećanje rizika od klizišta;
 - e) utjecaj na područja koja su važna za opstanak divljih životinja i biološku raznolikost;
 - f) utjecaj na prirodno i kulturno naslijeđe;
 - g) ugrožavanje ostalih funkcija.
- (6) Šumski put se može graditi nakon što se izradi projekt za njegovu izgradnju i pribavi dozvola nadležnih tijela.
- (7) Korisnik šuma, u skladu s odredbama ovog Zakona i šumskogospodarske osnove, gradi, održava i nadgleda šumsku transportnu infrastrukturu i promet na istoj.
- (8) Korisnik šuma dostavlja podatke neophodne za uspostavljanje i vođenje katastra šumske infrastrukture Upravi za šumarstvo i jedinici lokalne samouprave.

Članak 42.

(Promet u šumama)

- (1) Nije dozvoljeno kretanje motornih vozila u šumama i na šumskim putovima osim u svrhu gospodarenja šumama i nadzora, spašavanja, policijskih istraga, vojnih manevara, mjera za zaštitu od prirodnih katastrofa, te pristupa vlasnika, korisnika i pojedinca zemljištu za koje su odgovorni, kao i lokalnog stanovništva.
- (2) Vlasnik i korisnik šuma i šumskog zemljišta mogu dozvoliti kretanje šumskim putem trećoj osobi po dogovoru koji može uključivati određenu naknadu. Za organiziranje biciklističkih i moto trka šumskim putem potrebno je pribaviti dozvolu korisnika/vlasnika.
- (3) Bicikli se mogu koristiti na šumskim putovima širim od dva metra.
- (4) Šteta na šumskim putovima učinjena od strane drugih korisnika mora biti nadoknađena vlasnicima šuma i korisniku šuma.

Članak 43.

(Pristup šumama)

- (1) Sve osobe imaju pravo, na osobnu odgovornost, kretati se kroz šumu ili šumskim zemljištem u cilju rekreacije, ako nije drugačije određeno ovim ili nekim drugim zakonom. Korisnik

odnosno vlasnik šume nije obvezan poduzeti posebne mjere predostrožnosti prema posjetiteljima šuma niti će se smatrati odgovornim za bilo kakve štete ili povrede koje pretrpe takve osobe.

- (2) Bez odobrenja korisnika ili vlasnika šume zabranjeno je:
- a) razapinjati šator ili postavljati logor u šumi;
 - b) smještati pčelinjake;
 - c) sakupljati nedrvne šumske proizvode teže od 1 kg;
 - d) ulaziti u fizički i znakovima označena šumska područja i zatvorene šumske ceste;
 - e) ulaziti u područja, šumske ceste ili izletišta gdje se vrši sječa;
 - f) ulaziti u područja prirodne obnove, pošumljena područja i šumske rasadnike i
 - g) ulaziti u predjele i infrastrukturu koja je namijenjena za lov.
- (3) Postavljanje ograda unutar šume je dozvoljeno samo u mjeri koja neće ozbiljno remetiti pristup šumama i šumskom zemljištu, a neophodna je za odgovarajuće radove gospodarenja šumama, zaštite i uzgoja divljači, sprječavanja štete od divljači i dr.

V. UPRAVLJANJE ŠUMAMA, KATASTAR ŠUMA I EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUMA

A. UPRAVLJANJE ŠUMAMA

Članak 44.

(Državne i privatne šume)

- (1) Šume i šumsko zemljište su u državnom vlasništvu (u daljem tekstu: državne šume) i u privatnom vlasništvu (u daljem tekstu: privatne šume).

Članak 45.

(Upravljanje državnim šumama)

- (1) U ostvarivanju prava po temelju vlasništva, nad šumom i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu, na području Županije zastupa ministarstvo.
- (2) Državnim šumama i šumskim zemljištima upravlja ministarstvo pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.
- (3) Ministarstvo i Uprava za šumarstvo provodi prava i obveze iz oblasti šumarstva na području Županije u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona.
- (4) Ministarstvo jednom godišnje dostavlja izvještaj vladi Županije o stanju šuma i šumskog zemljišta na području Županije.

Članak 46.

(Stjecanje vlasništva)

- (1) Županija ili jedinice lokalne samouprave mogu izdvojiti sredstva za kupovinu privatnih šuma i šumskog zemljišta, a njihova uknjižba u tom slučaju vrši se u korist Županije.

- (2) Pravo vlasništva nad državnim šumama i šumskim zemljištima ne može se steći njihovim korištenjem ili zauzimanjem bez obzira na razdoblje trajanja istog, odnosno dosjelošću.
- (3) Strane fizičke i pravne osobe ne mogu stjecati pravo vlasništva na šumama i šumskim zemljištem.

Članak 47.
(Zabrana zauzimanja)

- (1) Zabranjeno je i kažnjivo svako neovlašteno zauzimanje državnih šuma i šumskog zemljišta.
- (2) Neovlašteno zauzetu državnu šumu i šumsko zemljište bespravni korisnik dužan je napustiti odmah po prijemu naloga šumarskog inspektora ili čuvara šuma.

Članak 48.
(Promet šuma)

- (1) Zabranjen je promet državnih šuma i šumskih zemljišta. Svaki promet državnih šuma izvršen suprotno odredbama ovog Zakona je nezakonit i takav ugovor je ništavan.
- (2) Izuzev od odredaba stavka 1. ovog članka promet državnih šuma može se vršiti samo u svrhu arondacije i komasacije.
- (3) Državne šume ne mogu biti predmetom privatizacije.
- (4) Županija ima pravo prvenstva kupovine privatnih šuma koje su proglašene zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom.
- (5) Županija ima pravo prvenstva kupovine suvlasničkog dijela šume i šumskog zemljišta od vlasnika privatne šume ako je parcela u suvlasništvu sa državom.

Članak 49.
(Utvrđivanje granica državnih šuma)

- (1) Granice državnih šuma moraju na terenu biti obilježene vidnim i trajnim znakovima.
- (2) Granice državnih šuma, koje nisu utvrđene, moraju se utvrditi sukladno važećim propisom koji uređuje premjer i katastar nekretnina.
- (3) Utvrđene granice iz stavka 2. ovog članka moraju se ucrtati na katastarskim planovima i provesti kroz katastarski operat općinskog tijela nadležnog za geodetske poslove.
- (4) Poslove obilježavanja granica državnih šuma i održavanje graničnih znakova vrši korisnik šuma.
- (5) Ministar donosi pravilnik o načinu obilježavanja granica državnih šuma, kao i vrsti i postavljanju graničnih znakova.

Članak 50.
(Upravljanje privatnim šumama)

- (1) Privatne šume, u smislu ovog zakona, su sve šume i šumsko zemljište za koje fizička ili pravna osoba valjanim dokumentima iz zemljišne knjige dokaže vlasništvo ili podnese dokaze iz članka 14. stavka 6. ovog Zakona.

- (2) Privatnim šumama upravljaju i gospodare njihovi vlasnici sukladno odredbama ovog zakona, podzakonskim propisima i odredbama šumsko gospodarske osnove.
- (3) Čuvanje privatnih šuma u nadležnosti je Uprave za šumarstvo i njihovih vlasnika.
- (4) Vlasnik privatne šume ugovorom, uz naknadu, prenosi obavljanje stručnih poslova upravi za šumarstvo ili pravnoj osobi za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama.
- (5) Naknada iz stavka 4. ovog članka iznosi najviše 10 % od cijene na panju posječenih šumskih drvnih sortimenata po cjeniku šumskih proizvoda Uprave za šumarstvo iz članka 4. točka 12. ovog Zakona.
- (6) Pod stručnim poslovima iz stavka 4. ovog članka podrazumijevaju se doznaka, primanje i premjeravanje, izdavanje otpremnog iskaza, planiranje šumsko uzgojnih radova i zaštita šuma.
- (7) Kada vlasnik privatne šume ugovorom prenese obavljanje stručnih poslova upravi za šumarstvo, naknada se uplaćuje na namjenski račun proračuna Županije.
- (8) Uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama dužni su voditi evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim šumsko razvojnim planovima, šumski gospodarskom osnovom i projektom za izvođenje. Podaci predviđeni evidencijama moraju se evidentirati za proteklu godinu najkasnije do 1. veljače tekuće godine. Pravne osobe za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama dužni su upravi za šumarstvo dostaviti evidencije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.
- (9) Za privatne šume projekt za izvođenje izrađuje se sukladno odredbama članka 13. ovog Zakona i donosi ga uprava za šumarstvo ili pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama na koje su preneseni stručni poslovi.
- (10) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način i oblik vođenja registra evidencije iz stavka 8. ovog članka.

B. EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUME

Članak 51. (Zaključivanje ugovora)

- (1) Na području Županije posluje jedno šumsko-gospodarsko društvo (u daljnjem tekstu: korisnik šuma). U sklopu šumsko-gospodarskog društva formiraju se organizacijske jedinice za područje jedne ili više općina u skladu s aktima društva.
- (2) Ministarstvo ugovorom prenosi poslove gospodarenja državnim šumama korisniku šuma.
- (3) Prava, zadaci i odgovornosti iz stavka 2. ovog članka koje ministarstvo ugovorom ustupa korisniku šume pored ostalog sastoje se iz:
 - a) izrade šumsko-gospodarske osnove, godišnjih planova gospodarenja, projekata za izvođenje i njihova realizacija;
 - b) projektiranja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja šumske infrastrukture;
 - c) prometa šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda;
 - d) izvršavanja programa i planova biološke obnove šuma;
 - e) provođenja mjera zaštite šuma u skladu sa ovim zakonom;
 - f) provođenje čuvanja šuma sa ovlastima iz članka 65. ovog Zakona;
 - g) proizvodnje i prometa šumskog sjemena, šumskog i ukrasnog sadnog materijala;
 - h) izvršavanja planova korištenja nedrvnih šumskih proizvoda;

- i) realizacije planova razvoja šumarstva i mjera racionalizacije u šumarstvu;
 - j) i ostalih poslova, zadataka i odgovornosti u skladu s ugovorom o prijenosu poslova gospodarenja
- (4) Korisnik šume kojem se ugovorom iz stavka 2. ovog članka prenose poslovi gospodarenja državnim šumama obavezan je šumske drvne sortimente prodavati po tržišnim cijenama i na transparentan način sukladno važećim propisima kojima se regulira prodaja drvnih sortimenata.
- (5) Vlada na prijedlog korisnika šuma donosi uredbu o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na područje Županije.
- (6) Korisnik šuma ne može prenositi na treće osobe prava koja proistječu iz ugovora iz stavka 3. ovog članka.

Članak 52. **(Realizacija ugovornih obveza)**

- (1) Uprava za šumarstvo prati realizaciju ugovorenih obaveza iz članka 51. stavak 2. ovog Zakona i o tome izvještava ministarstvo i jedinicu lokalne samouprave.
- (2) Korisnik šume je dužan voditi evidenciju o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim šumskim razvojnim planovima, šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja i projektom za izvođenje. Podaci predviđeni evidencijama moraju se evidentirati za proteklu godinu i dostaviti upravi za šumarstvo najkasnije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.
- (3) Ministar donosi pravilnik o načinu i obliku vođenja registra evidencija iz stavka 2. ovog članka.

Članak 53. **(Naknada za korištenje šuma)**

- (1) Visina naknade za korištenje državnih šuma iznosi 9 % od prihoda utvrđenog na temelju realizirane godišnje količine sječe šumskih drvnih sortimenata računajući cijenu drveta na panju u skladu s cjenikom i realiziranog prihoda od prodaje nedrvnih šumskih proizvoda.
- (2) Korisnik šuma dužan je vršiti uplatu naknade iz stavka 1. ovog članka za korištenje državnih šuma na način propisan odredbama članka 68. ovog Zakona.

C. KATASTAR ŠUMA

Članak 54. **(Katastar šuma)**

- (1) Korisnik šuma i pravna osoba za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama ukoliko obavljaju stručne poslove za privatne šume, dužni su upravi za šumarstvo dostaviti katastar državnih i privatnih šuma najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu sa evidentiranim svim promjenama u tijeku godine.
- (2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način vođenja katastra šuma za državne i privatne šume.

D. ODNOSI KOD KORIŠTENJA ŠUMA

Članak 55. (Prava trećih osoba)

- (1) Prava trećih osoba na državnu šumu poštuju se ako su upisana u zemljišne knjige.
- (2) Prava trećih osoba mogu prestati uz odgovarajuću novčanu naknadu, nakon zahtjeva vlasnika šume.
- (3) Zabranjeno je utvrđivati nova ili širiti postojeća prava trećih osoba na državnu šumu, osim ako je to u skladu s odredbama ovog Zakona.

Članak 56. (Zaštita susjednih parcela)

- (1) Prilikom gospodarenja šumom, vlasnik ili korisnik šume treba voditi dužnu pažnju o susjednim parcelama.
- (2) Ako vlasnik ili korisnik šume, u procesu gospodarenja šumom, svojim aktivnostima vrši utjecaj na susjedne parcele, obavezan je tražiti suglasnost vlasnika susjedne parcele prije nego započne tu aktivnost. Ako se ne može doći do sporazuma, Uprava za šumarstvo će odlučiti o tome je li se ta aktivnost može provesti i u kojem obliku, a naknada se utvrđuje sporazumno ili putem nadležnog suda.

Članak 57. (Korištenje parcela trećih osoba)

- (1) Vlasnik, odnosno korisnik šume i šumskog zemljišta, dužan je dozvoliti privremeni prijevoz (prinudni put) ili smještaj šumskih proizvoda sa susjednih parcela na svom zemljištu ako to nije moguće izvršiti na drugi način, ili ako bi drugi način bio nerazmjerno skuplji.
- (2) Korisnik prinudnog puta ili smještaja proizvoda dužan je vlasniku, odnosno korisniku zemljišta, izvršiti naknadu za to korištenje. Naknada za korištenje utvrđuje se sporazumno, u suprotnom putem nadležnog suda.
- (3) Ako je zbog izgradnje šumske transportne infrastrukture neophodno koristiti parcele trećih osoba izvršit će se eksproprijacija takvih parcela sukladno važećim propisima. Od drugih vlasnika šume i ostalih pravnih ili fizičkih osoba koja imaju koristi od ovakve infrastrukture, može se zahtijevati da sudjeluju u troškovima izgradnje i održavanja u skladu s koristima koje će imati od toga.

VI. PROMJENA NAMJENE I KORIŠTENJE ŠUMA U DRUGE SVRHE

A. PROMJENA NAMJENE ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA I GRADNJA U ŠUMI

Članak 58.

(Izdvajanje iz šumsko gospodarskog područja)

- (1) Vlada može na prijedlog ministarstva pojedine dijelove državnih šuma i šumskih zemljišta izdvojiti iz šumsko gospodarskog područja radi njihovog korištenja za potrebe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i policijskih struktura.
- (2) Na zahtjev predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, ministarstvo može Vladi uputiti prijedlog za izdvajanje dijela šuma i šumskih zemljišta iz šumsko gospodarskog područja u druge svrhe koje daju veću trajnu korist ako je to sukladno s važećim planom prostornog uređenja.
- (3) Uz zahtjev iz stavka 2. ovog članka potrebno je priložiti elaborat o ekonomskoj opravdanosti koji će izraditi stručno povjerenstvo koje rješenjem imenuje ministar.
- (4) Podnositelj zahtjeva iz stavka 2. ovog Zakona dužan je uplatiti naknadu koja se određuje sukladno s člankom 59. stavkom (9) ovog Zakona.
- (5) Visinu naknade iz stavka 4. ovog članka procjenjuje stručno povjerenstvo kojeg imenuje ministar.
- (6) Troškove izrade stručnog elaborata iz stavka 2. ovog članka snosi podnositelj zahtjeva.
- (7) Kontrolu naplate iz stavka 4. ovog članka obavlja šumarska inspekcija.

Članak 59.

(Krčenje šume/promjena namjene šumskog zemljišta)

- (1) Promjena namjene šumskog zemljišta (u daljnjem tekstu: Krčenje šume), može se dozvoliti samo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (2) Ministarstvo uz mišljenje korisnika šume donosi rješenje kojim se dozvoljava krčenje šume iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (4) Zahtjev za krčenje šuma odnosno prevođenje šumskog zemljišta drugoj namjeni može podnijeti vlasnik, koncesionar i druga ovlaštena osoba u skladu s odredbama ovog Zakona.
- (5) Zahtjev za krčenje šume podnosi se Ministarstvu i sadrži sljedeću dokumentaciju:
 - a) izvadak iz važećeg plana prostornog uređenja ili akt općine daje dozvoljena gradnja na predmetnom zemljištu;
 - b) izvadak iz zemljišnih knjiga i kopiju katastarskog plana;
 - c) posjedovni list ukoliko ne postoje dokazi iz točke b) ovog stavka;
 - d) koncesijski ugovor ako se radi o koncesiji;
 - e) okolišnu suglasnost u skladu s propisima o zaštiti okoliša;
 - f) suglasnost tijela nadležnog za vodoprivredu;
- (6) Odredbe ovog Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega, a koji se odnose na zaštite šuma, primjenjuju se i za šume za koje je izdana dozvola za krčenje ako nisu iskrcene.

- (7) Ako se u roku od dvije godine od dana izdavanja dozvole iz stavka 2. ovog članka iskrčeno zemljište ne privede namjeni radi koje je krčenje izvršeno, korisnik iskrčenog zemljišta dužan je izvršiti njegovo pošumljavanje.
- (8) Dozvola za krčenje šume važi dvije godine od dana njenog donošenja.
- (9) Podnositelj zahtjeva za krčenje šume obavezan je prije započinjanja radova uplatiti naknadu čija vrijednost se određuje u visini troškova podizanja i održavanja novih šuma na površini koja ne može biti manja od površine kojoj se mijenja namjena dodajući tome tržišnu vrijednost drveta koja se dobije sječom. Naknada se uplaćuje kao namjenski prihod Proračuna Županije u iznosu od 50 % i namjenski prihod Proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem području je izvršeno krčenje u iznosu od 50 % i ista se može koristiti samo u svrhu podizanja novih šuma i kupovinu šuma u skladu s odredbama ovog Zakona.
- (10) Visinu naknade iz stavka 10. ovog članka procjenjuje stručno povjerenstvo kojeg imenuje Ministarstvo.
- (11) Sastav stručnog Povjerenstva iz stavka 10. ovog članka, te visinu i način plaćanja novčane naknade za rad Povjerenstva u postupku izdavanja dozvole za prenamjenu/krčenje šumskog zemljišta Pravilnikom utvrđuje ministar.
- (12) Troškove postupka izdavanja dozvole iz ovog članka snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 60. **(Gradnja u šumi)**

- (1) U šumi i na šumskom zemljištu može se graditi samo šumska infrastruktura, objekti potrebni za gospodarenje šumama u skladu s važećom šumsko gospodarskom osnovom i lovno uzgojni i lovno tehnički objekti u skladu s važećom lovno gospodarskom osnovom.
- (2) Izuzetno od stavka 1. ovog članka, gradnja objekata predviđenih važećim planom prostornog uređenja može se dozvoliti tek nakon pribavljanja dozvole za krčenje šume iz članka 59. ovog Zakona.
- (3) U izradi plana prostornog uređenja sukladno važećim propisima o prostornom planiranju i korištenju zemljišta kojima se određuju granice urbanog područja i šuma i šumskog zemljišta, a koje donose nadležna tijela, sudjeluju i predstavnici uprave za šumarstvo.
- (4) Prije donošenja plana prostornog uređenja iz stavka 3. ovog članka prethodno je potrebno pribaviti mišljenje Uprave za šumarstvo.
- (5) Prije izdavanja dozvole za gradnju objekata predviđenih planom prostornog uređenja potrebno je pribaviti dozvolu za krčenje šume iz članka 59. ovog Zakona, osim za objekte iz stavka 1. ovog članka.
- (6) Imovinsko pravni odnosi za objekte iz stavka 2. ovog članka rješavaju se sukladno važećim propisima o eksproprijaciji.

B. ZAKUP

Članak 61. **(Zakup šumskog zemljišta)**

- (1) Davanje šuma i šumskog zemljišta u zakup je zabranjeno.

- (2) Izuzev od odredbi stavka 1. ovog članka, Ministarstvo može pojedina šumska zemljišta ugovorom davati u zakup radi postavljanja objekata čija je gradnja predviđena ugovorom o koncesiji, telekomunikacijskih objekata, uzgoja divljači i podizanja višegodišnjih nasada ukoliko se time ne narušavaju funkcije šume.
- (3) Šumsko zemljište koje se daje u zakup može se koristiti samo u skladu s ugovorom o zakupu i ne može se davati u podzakup.
- (4) Prije sklapanja ugovora o zakupu šumskog zemljišta potrebno je pribaviti mišljenje Županijskog javnog pravobraniteljstva.
- (5) Naknada koja se ostvaruje po temelju ugovora o zakupu iz stavka 2. ovog članka uplaćuje se u korist Proračuna Županije.
- (6) Uvjete, namjenu, cijenu i način davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanje prava služnosti odlukom propisuje Vlada.

C. SLUŽNOST

Članak 62.

(Pravo služnosti na državnoj šumi i šumskom zemljištu)

- (1) Na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu može se uspostaviti pravo služnosti u svrhu izgradnje vodovoda, kanalizacije, plinovoda, električnih vodova i vodova koji omogućavaju prijenos signala, kao i služnost puta.
- (2) Ugovor kojim se uspostavlja služnost na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu zaključuje se između korisnika i Ministarstva.
- (3) Naknada koja se ostvaruje po temelju služnosti iz stavka 1. ovog članka uplaćuje se u korist Proračuna županije.
- (4) Jedinica lokalne samouprave je oslobođena plaćanja naknade iz stavka 3. ovog članka za objekte komunalne i prometne infrastrukture čiji je ona investitor.
- (5) Zasnivanje prava služnosti na šumskom zemljištu u državnom vlasništvu (uvjete, namjenu, cijenu i način davanja) odlukom propisuje Vlada.

VII. ŠUMARSKE INSTITUCIJE

A. UPRAVA ZA ŠUMARSTVO

Članak 63.

(Uprava za šumarstvo)

- (1) Uprava za šumarstvo je upravna organizacija u sastavu ministarstva, koja ima svoje ispostave na svakom šumsko gospodarskom području.
- (2) Sjedište uprave za šumarstvo je u Livnu.

Članak 64.
(Poslovi Uprave za šumarstvo)

(1) Uprava za šumarstvo obavlja sljedeće poslove:

- 1) osigurava neposrednu zaštitu državnih i privatnih šuma putem čuvarske službe;
- 2) prikuplja podatke i vodi bazu podataka o stanju i razvoju svih šuma, vodi katastar šuma i šumskog zemljišta i katastar šumske infrastrukture u državnom i privatnom vlasništvu za Županiju;
- 3) priprema nacrt šumarskog programa Županije i podnosi ga Ministarstvu;
- 4) izrađuje, priprema i realizira županijski šumsko-razvojni plan i podnosi ga Ministarstvu;
- 5) izrađuje elaborat za formiranje šumsko gospodarskih područja;
- 6) prati provedbu i vodi evidenciju važenja šumsko gospodarskih osnova za državne i privatne šume;
- 7) odgovorna je za nadzor nad prikupljanjem podataka i izradu šumsko gospodarskih osnova za privatne šume i pruža stručnu pomoć za izradu šumsko gospodarskih osnova za državne šume;
- 8) prati realizaciju šumsko gospodarskih osnova putem godišnjih planova gospodarenja šumama;
- 9) prati izvršenje svih ugovornih obaveza koji se odnose na državne i privatne šume;
- 10) usuglašava šumsko gospodarske osnove sa prostornim planovima, vodoprivrednim osnovama, lovno gospodarskim osnovama, evidencijama koje se vode u Zavodu za zaštitu kulturno povijesnog i prirodnog naslijeđa i Županijskim programom upravljanja mineralnim sirovinama i planovima upravljanja s pojedinim mineralnim sirovinama;
- 11) izrađuje planove za izgradnju i održavanje šumskih cesta i zaštitu izvorišta i vodotoka unutar šumskih resursa koji se financiraju iz proračuna Županije, uz suglasnost nadležnog tijela za poslove vodoprivrede;
- 12) izrađuje plan i program za biološku obnovu šuma, programe i planove za pošumljavanje krša i goleti koji se financiraju iz Proračuna Županije;
- 13) utvrđuje i vodi registar i evidenciju objekata za proizvodnju i doradu šumskog sjemena i proizvođača šumskog i ukrasnog drveća i grmlja u Županiji;
- 14) vrši stručne poslove u vezi proizvodnje šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala koji proizlaze iz odredaba ovog Zakona i propisa iz oblasti o sjemenu i sadnom materijalu i priprema potrebnu dokumentaciju o zdravstvenom stanju i kvalitetu šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala;
- 15) prati zdravstveno stanje šuma, obavlja poslove dijagnozno-prognozne službe i prati stanje i stupanj oštećenosti šuma;
- 16) izrađuje i prati realizaciju programa zaštite šuma i planove protupožarne zaštite i vodi baze podataka;
- 17) izrađuje podloge za programe razvoja šumarstva i lovstva i osiguravaju podatke za potrebe prostornih planova uz primjenu tehničkih normativa iz oblasti šumarstva;
- 18) prati ekonomsko stanje šumarstva, redovno podnosi izvještaj ministru o cijenama šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda i upoznaje javnost o stanju šuma i razvoju šumarstva i izdaje prigodne stručno-popularne publikacije o stanju šuma i njihovom značaju;

- 19) priprema i izrađuje programe iz oblasti šumarstva koji se financiraju ili sufinanciraju iz namjenskih sredstava Proračuna Županije uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva;
- 20) podržava i promovira znanstveno istraživačku djelatnost i transfer znanja iz oblasti šumarstva i lovstva;
- 21) priprema i daje mišljenja za proglašavanje zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom;
- 22) organizira savjetovanja i pruža stručnu pomoć šumsko gospodarskom društvu;
- 23) razvija međužupanijsku suradnju iz oblasti šumarstva i lovstva;
- 24) provodi i primjenjuje međunarodne konvencije i standarde iz oblasti šumarstva i lovstva;
- 25) utvrđuje i provodi strategiju borbe protiv korupcije u šumarstvu,
- 26) prati izvršenje svih ugovora koje zaključuje ministarstvo;
- 27) izrađuje godišnji plan rada, financijski plan i godišnji izvještaj i iste dostavlja Ministarstvu;
- 28) obavlja i druge poslove i zadatke koji proizlaze iz ovog Zakona.

Članak 65. (Čuvanje šuma)

- (1) Uprava za šumarstvo je dužna osigurati neposrednu zaštitu državnih i privatnih šuma - čuvanje šuma od bespravnog prisvajanja i korištenja, šumskih požara i drugih elementarnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina kao i drugih protuzakonitih radnji, putem organizirane čuvarske službe.
- (2) Čuvarska služba iz stavka 1. ovog članka formira se unutar uprave za šumarstvo po određenim čuvarskim rajonima.
- (3) Čuvari šume mogu biti osobe koja su završile srednju šumarsku školu III ili IV stupanj, koja ispunjavaju uvjete za nošenje oružja i druge uvjete za obavljanje javne službe.
- (4) Čuvari šuma su ovlaštene službene osobe.
- (5) Čuvari šuma službu obavljaju u uniformi, moraju biti naoružani i moraju posjedovati dokument - legitimaciju čuvara šuma kojim potvrđuju status čuvara šuma. Legitimaciju imaju i druge stručne osobe koje imaju ovlaštenje za poslove zaštite šuma.
- (6) Dužnosti čuvara šuma su da:
 - a) čuva šumu od šumskih požara na način kako je utvrđeno ovim Zakonom i planovima zaštite šuma od požara;
 - b) čuva šumu i šumska zemljišta od bespravnog zauzimanja i korištenja, od bespravnih sječa, sprječava bespravnu izgradnju u šumi i na šumskim zemljištima;
 - c) evidentira bespravno posječena stabla u propisane obrasce i označava ih;
 - d) prati pojave i kretanje biljnih bolesti i štetočina i štete nanosene šumi od divljači;
 - e) prati stanje divljači;
 - f) prati održavanje šumskog reda;
 - g) sprječava nezakonito pokretanje drveta iz šume, ubiranje i sakupljanje nedrvnih proizvoda i stavljanje istih u promet;
 - h) zaustavlja prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prijevoz šumskih sortimenata;
 - i) pregleda porijeklo drveta u pogonima za preradu drveta i na svim drugim mjestima gdje se drvo skladišti;
 - j) pregleda sav transport na šumskim putovima;

- k) sprječava odlaganje smeća i drugog otpada u šumu i uništavanje graničnih znakova;
 - l) sačinjava zapisnik o protupravnoj radnji sa neophodnim podacima o izvršenoj radnji, izvršiteljima i visini štete;
 - m) legitimira sve osobe zatečene u vršenju prekršajnih radnji po ovom zakonu i kaznenih djela koja se odnose na šume ili za koja postoji osnovana sumnja da su izvršila takva djela, ako se ne može utvrditi identitet tih osoba na drugi način;
 - n) poduzima mjere da bi se sačuvali tragovi kaznenog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je počinjeno kazneno djelo i drugi dokazi o njima i
 - o) obavještava neposrednog rukovoditelja, policijsku upravu i nadležnu šumarsku inspekciju o svim zapaženim nepravilnostima.
- (7) Za sve bespravne aktivnosti u skladu sa svojim dužnostima iz stavka 6. ovog članka, čuvar šuma obavezan je bez odgađanja sačiniti zapisnik o protupravnoj radnji sa neophodnim podacima radi izdavanja prekršajnog naloga, odnosno putem Uprave za šumarstvo podnijeti zahtjev nadležnom sudu za pokretanje postupka mjerodavnom tužiteljstvu za bespravnu aktivnost koja ima obilježja kaznenog djela.
- (8) Svaka osoba je dužna na zahtjev čuvara šuma pokazati osobne dokumente kojim se utvrđuju njezin identitet i dokumente za drvo i ostale šumske proizvode u prijevozu ili uskladištene.
- (9) Ministar donosi pravilnik o načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma i općim kriterijima za utvrđivanje čuvarskih rajona.

Članak 66.

(Direktor uprave za šumarstvo i predsjednik Uprave šumsko-gospodarskog društva)

- (1) Za direktora uprave za šumarstvo može se postaviti diplomirani inženjer šumarstva, ili osobe koje su stekli ova zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.
- (2) Za šefove ispostava Uprave za šumarstvo može se postaviti diplomirani inženjer šumarstva ili osobe koje su stekli ova zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, sa najmanje četiri godine radnog iskustva u struci.
- (3) Za predsjednika Uprave šumsko-gospodarskog društva može se postaviti diplomirani pravnik, diplomirani ekonomist ili diplomirani inženjer šumarstva, ili osobe koje su stekli ova zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.
- (4) Za člana Uprave, odnosno Izvršnog direktora za financije i računovodstvo može se postaviti diplomirani ekonomist ili osobe koje su stekli ovo zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, s najmanje pet godina radnog iskustva u struci.
- (5) Za člana Uprave, odnosno izvršnog direktora za poslove šumarstva može se postaviti diplomirani inženjer šumarstva, ili osobe koje se stekli ovo zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, s najmanje pet godina radnog iskustva u struci.
- (6) Za rukovoditelje niže organizacijske jedinice šumsko-gospodarskog društva može se postaviti osoba koja ima završen šumarski fakultet ili osoba koja je stekla ovo zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja i ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

VIII. FINANCIRANJE

Članak 67. (Namjenska sredstva)

- (1) Radi ostvarivanja općeg interesa i dugoročnih ciljeva zasnovanih na načelima održivog gospodarenja šumama utvrđenih Šumarskim programom Županije, županijskim šumsko-razvojnim planovima i šumsko gospodarskim osnovama osiguravaju se financijska sredstva za zaštitu i unaprjeđenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj.
- (2) Sredstva iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se iz:
 - a) naknada za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama iz članka 50. stavak 7. ovog Zakona;
 - b) naknada za korištenje državnih šuma iz članka 53. ovog Zakona;
 - c) naknada u postupku krčenja šume iz članka 59. ovog Zakona;
 - d) naknada za općekorisne funkcije šuma iz članka 69. ovog Zakona;
 - e) ostalih izvora u skladu sa ovim Zakonom i drugih izvora.
- (3) Sredstva iz stavka 2. ovog članka uplaćuju se na poseban račun Proračuna Županije.
- (4) Sredstvima s posebnih računa iz stavka 3. ovog članka raspolaže ministar.
- (5) Ministar po prethodno pribavljenom mišljenju ministra financija Hercegbosanske županije donosi pravilnik kojim se propisuje izgled i sadržaj obrasca za obračun i način uplate prihoda iz stavka 2. ovog članka.

Članak 68. (Uplata naknade za korištenje državnih šuma)

- (1) Naknada za korištenje državnih šuma iz članka 53. obračunava se od ostvarenog prihoda od drveta računajući cijenu drveta na panju i prihoda ostvarenog od nedrvnih šumskih proizvoda i uplaćuje se u sljedećim iznosima:
 - a) 1 % na poseban račun Proračuna Županije;
 - b) 8 % na namjenski račun jedinice lokalne samouprave na čijem području se ostvaruje prihod.
- (2) Naknada iz stavka 1. ovog članka za tekuću godinu uplaćuje se za prvo polugodište najkasnije do 31. srpnja, a za drugo polugodište najkasnije do 31. ožujka naredne godine.

Članak 69. (Naknada za općekorisne funkcije šuma)

- (1) Naknadu za općekorisne funkcije šuma plaćaju sve pravne osobe koje su registrirane za obavljanje djelatnosti na području Županije kao i dijelovi pravnih osoba čije je sjedište izvan Županije, a obavljaju djelatnost na području Županije, u visini od 0,07 % ukupno ostvarenog prihoda.
- (2) Naknada iz stavka 1. ovog članka uplaćuje se tromjesečno i po završnom godišnjem računovodstvenom izvještaju prema mjestu ostvarenog prihoda.
- (3) Naknada iz stavka 1. ovog članka uplaćuje se na posebni račun Proračuna Županije.

- (4) Od obveze plaćanja naknade iz stavka 1. ovog članka izuzimaju se: korisnik šume, javne institucije, humanitarne organizacije, udruge i fondacije osim onih koji obavljaju djelatnost radi stjecanja dobiti.
- (5) Obveza uplate naknade iz stavka 1. ovog članka zastarijeva u roku od 10 godina od protoka godine u kojoj je obaveza nastala.
- (6) Kontrolu obračuna i uplate doprinosa iz stavka 1. ovog članka vrše Porezna uprava i šumarska inspekcija.
- (7) Ako obveznik plaćanja naknade ne obračuna ili ne uplati naknadu iz stavka 1. ovog članka, inspektor koji je izvršio kontrolu uplate sredstava podnosi kod nadležnog suda prijedlog za prinudno izvršenje ove novčane obaveze, po pravomoćnosti i izvrsnosti rješenja o uplati sredstava koje je ispostavio obvezniku.

Članak 70.

(Korištenje namjenskih sredstava Županije)

- (1) Iz namjenskih sredstava Proračuna Županije prikupljenih po temelju članka 67. stavak 2. ovog Zakona financiraju se sljedeći poslovi:
 - a) rad čuvarske službe;
 - b) izrada i revizija Šumarskog programa Županije;
 - c) izrada i revizija Županijskog šumsko-razvojnog plana;
 - d) izrada šumsko gospodarskih osnova za privatne šume i nadzor nad prikupljanjem podataka za izradu šumsko gospodarskih osnova za državne i privatne šume;
 - e) kontinuirane inventure šuma na velikim površinama;
 - f) biološke obnove šuma u obujmu većem od onog koji je predviđen šumsko gospodarskom osnovom;
 - g) obnove šuma od posljedica elementarnih nepogoda, prenamnoženja insekata, požara i slično;
 - h) unapređenja proizvodnje šumskog reproduksijskog materijala;
 - i) gospodarenje šumama koje su od vitalnog interesa u skladu sa člankom 30. stavak 2. ovog Zakona;
 - j) kupovina šuma i šumskog zemljišta;
 - k) očuvanje i unapređenje genofonda, rijetkih i ugroženih vrsta šumskog drveća;
 - l) očuvanja i unapređenja bioraznolikosti šumske flore i faune;
 - m) organiziranje i sufinanciranja tehničkih specijalističkih tečajeva;
 - n) znanstvena istraživanja i stručne analize;
 - o) druge namjene za unapređenje šuma.
- (2) Ministar donosi pravilnik kojim se utvrđuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Proračuna Županije.

Članak 71.

(Korištenje namjenskih sredstava za jedinice lokalne samouprave)

Sredstva iz članka 68. stavak 1. točka b) ovog Zakona mogu se trošiti samo za financiranje izgradnje, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, a prema planu koji donosi općinsko vijeće.

IX. NADZOR NAD PROVEDBOM OVOG ZAKONA

Članak 72. (Upravni nadzor)

- (1) Ministarstvo vrši upravni nadzor nad primjenom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona, kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.
- (2) U vršenju nadzora nad izvršavanjem poslova u vršenju javnih ovlaštenja, iz stavka 1. ovog članka, Ministarstvo ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vrši pregled akata i dokumentacije koju donose institucije i upravne organizacije u vršenju javnih ovlasti, daje instrukcije i smjernice za izvršavanje poslova i traži podatke i obavijesti o izvršavanju poslova u vršenju javnih ovlasti.
- (3) Nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja i Ministarstvo financija Hercegbosanske županije u okviru svojih zakonskih ovlasti.

Članak 73. (Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor u provedbi ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona vrši Uprava za inspekcijske poslove Hercegbosanske županije.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona neposredno obavljaju šumarski inspektori Hercegbosanske županije kao državni službenici s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Članak 74. (Uvjeti za postavljanje šumarskog inspektora)

- (1) Za županijskog šumarskog inspektora može se postaviti osoba koja ispunjava slijedeće uvjete da:
 - a) ima visoku stručnu spremu VII stupanj šumarske struke ili je stekao stručnu spremu sukladno Bolonjskom procesu;
 - b) ima položen stručni ispit za rad u tijelima uprave predviđen za državne službenike u tijelima uprave;
 - c) ima najmanje tri godine radnog staža u struci i položen stručni šumarski ispit.

Članak 75. (Ovlasti Županijskog šumarskog inspektora)

- (1) Županijski šumarski inspektor je ovlašten i dužan da:
 - a) pregleda šumsko gospodarske osnove, godišnje planove gospodarenja, šumsko razvojne planove i programe, izvedbene projekte, planove biološke obnove šuma i planove zaštite šuma, kontrolira njihovo izvršenje, poslovne knjige i ostalu dokumentaciju;
 - b) pregleda sve šumske radove, objekte, uređaje, pogone za preradu drveta, kao i sva mjesta gdje se drvo sječe, smješta, prerađuje, izvozi iz šume ili stavlja u promet;

- c) pregleda odabiranje i doznaku stabala za sječu;
- d) privremeno obustavi sječe i sve druge radnje koje nisu u skladu s odredbama ovog Zakona i drugih propisa iz oblasti šumarstva, do konačne odluke nadležnog tijela;
- e) kontrolira i zaustavlja prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prijevoz šumskih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda na regionalnim i magistralnim putovima;
- f) pregleda izvršenje svih radova koji su predviđeni šumsko gospodarskom osnovom i godišnjim planom;
- g) u hitnim slučajevima u kojima bi mogla nastupiti šteta po opći interes, na licu mjesta rješenjem naređuje obustavu rada i provođenje mjera za sprječavanje šteta;
- h) privremeno oduzima bespravno posječeno drvo i drvo nezakonito stavljeno u promet i nedrvne šumske proizvode;
- i) pregleda i provodi mjere na zaštiti šuma i šumskih zemljišta od protupravnog prisvajanja i korištenja i bespravne izgradnje objekata;
- j) vrši nadzor nad provedbom propisa o proizvodnji i prometu šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala i vršenja neposrednog čuvanja šuma;
- k) vrši nadzor nad provedbom i drugih mjera za zaštitu šuma i propisnog uspostavljanja i održavanja šumskog reda;
- l) vrši nadzor nad provođenjem postupaka transparentne prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma;
- m) pokreće i vodi inspekcijski nadzor po službenoj dužnosti kao i po zahtjevu svih pravnih i fizičkih osoba i o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama pismeno obavještava podnositelja zahtjeva;
- n) prikuplja potrebne podatke i obavijesti od odgovornih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba kada je to potrebno za vršenje nadzora;
- o) pregleda kako se provodi utvrđivanje zdravstvenog stanja šuma i mjera za suzbijanje biljnih bolesti i štetočina i naređuje otklanjanje nedostataka i provođenje mjera, ako se utvrdi da se pravna osobe koja gospodare državnim šumama i vlasnici šuma ne pridržavaju propisa i mjera zdravstvene zaštite;
- p) pregleda planove zaštite šuma od požara i provođenje planiranih mjera i naredi otklanjanje nedostataka;
- q) naredi obustavu bespravne izgradnje na šumskom zemljištu i dovođenje zemljišta u prvobitno stanje;
- r) naredi napuštanje bespravno zauzetog državnog šumskog zemljišta;
- s) naredi provođenje mjera zaštite od požara;
- t) naredi provođenje mjera zaštite na radu;
- u) naredi obilježavanje zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom vidljivim znakovima;
- v) zabrani uporabu nedozvoljenih kemijskih sredstava;
- w) upozna je javnost s utvrđenim stanjem šuma i o poduzetim mjerama na otklanjanju nedostataka;
- x) surađuje s inspekcijskim tijelima iz drugih oblasti, pravosudnim tijelima i tijelima policije;
- y) poduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 76.
(Plan i program rada šumarske inspekcije)

- (1) Šumarska inspekcija donosi godišnje programe rada i mjesečne planove rada obavljanja inspekcijskih nadzora.
- (2) Glavni županijski šumarski inspektor podnosi ministarstvu polugodišnje izvješće o izvršenim inspekcijskim pregledima i poduzetim mjerama u oblasti šumarstva.

Članak 77.
(Provođenje inspekcijskog nadzora)

- (1) Šumarski inspektor u obavljanju poslova inspekcijskog nadzora o utvrđenim činjenicama sačinjava zapisnik.
- (2) Ako šumarski inspektor prilikom vršenja inspekcijskog nadzora ustanovi da ovaj Zakon i podzakonski propis donesen na temelju njega nisu primijenjeni ili da su nepravilno primijenjeni postupit će sukladno važećim odredbama Zakona o upravnom postupku ili drugog zakona koji propisuju izricanje odgovarajuće upravne mjere i odrediti rok za njeno izvršenje.
- (3) Protiv rješenja Županijskog šumarskog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku petnaest dana od dana primitka rješenja.
- (4) Žalba na rješenje Županijskog šumarskog inspektora ne odgađa izvršenje rješenja osim u hitnim slučajevima ako bi izvršenjem rješenja bili ugroženi životi i zdravlje ljudi odnosno ako bi nastupila znatna materijalna šteta.
- (5) Rješenje po žalbi iz stavka 3. ovog članka je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnog suda prema sjedištu prvostupanjskog tijela.

Članak 78.
(Obaveze šumarskog inspektora)

- (1) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je počinjeno djelo koje ima obilježje prekršaja propisanog ovim Zakonom podnijeti prekršajni nalog ili zahtjev nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Šumarski inspektor dužan je uvijek kada utvrdi da je počinjeno djelo koje ima obilježje kaznenog djela čija su obilježja propisana važećim Kaznenim zakonom podnijeti pisanu prijavu nadležnom tužiteljstvu.

Članak 79.
(Iskaznica šumarskog inspektora)

- (1) Županijski šumarski inspektori imaju službenu iskaznicu kojom dokazuju svoje svojstvo, identitet i službene ovlasti.
- (2) Oblik i sadržaj službene iskaznice šumarskog inspektora propisuje Ministarstvo pravosuđa i uprave Hercegbosanske županije, a uručuje rukovoditelj tijela.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 80.

- (1) Novčanom kaznom od 12.000 do 15.000 KM kaznit će se korisnik šuma ili druga pravna osoba ako:
- 1) gospodari šumama bez šumsko gospodarske osnove, godišnjeg plana gospodarenja i projekta za izvođenje (članak 9. stavak 1. i 3.);
 - 2) prekorači ukupan obujam sječa u visokim šumama sa prirodnom obnovom predviđen na godišnjem nivou, a u skladu sa šumsko gospodarskom osnovom (članak 9. stavak 4. i 5.);
 - 3) prije isteka važeće ne izradi i dostavi novu šumsko gospodarsku temelju (članak 10. stavak 4.);
 - 4) izradi projekt za izvođenje suprotno odredbama članka 13. stavak 2.;
 - 5) ne izradi i ne donese projekt za izvođenje i ne odredi osobu za realizaciju projekta (članak 13. stavak 5. i 8.);
 - 6) vrši sječu šume suprotno odredbama članka 15. stavak 1.;
 - 7) ne obavlja poslove biološke reprodukcije šuma (članak 16.);
 - 8) ne izradi planove zaštite šuma od požara (članak 34. stavak 6.);
 - 9) u šumi vrši upotrebu kemijskih sredstava suprotno odredbama članka 35. stavka 1. i 3.;
 - 10) vrši ili dozvoli iskorištavanje nedrvnih šumskih proizvoda suprotno odredbama članka 38. stavak 1. i 3.
 - 11) izgradi šumski put suprotno odredbama članka 41. stavak 4.;
 - 12) ako ne prodaje šumske drvene sortimente po tržišnim uvjetima i tržišnim cijenama (članak 51. stavak 4.);
 - 13) izvrši krčenje šume prije nego se izda dozvola za krčenje (članak 59.);
 - 14) u šumi ili na šumskom zemljištu podigne ili dozvoli podizanje objekata suprotno odredbama članka 60. stavak 2.;
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.500 do 3.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 81.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000 do 12.000 KM kaznit će se za prekršaj korisnik šuma ili druga pravna osoba ako:
- 1) vrši doznaku i sječu stabala u šumama za koje imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni i granice utvrđene i na terenu vidno i na propisan način obilježene (članak 14. stavak 3.)
 - 2) angažira zaposlenike suprotno odredbama članka 18. stavak 1.;
 - 3) dozvoli ili vrši čistu sječu ili pustošenje šuma (članak 20. stavak 1.);
 - 4) koristi šumsko sjeme suprotno odredbama članka 22. stavak 3.;
 - 5) ne izvrši sanitarne sječe i radnje iz članka 24. stavka 1. i 3.;
 - 6) ne vodi propisanu evidenciju i stavlja u promet drvene sortimente u suprotnosti sa pravilnikom iz članka 26. stavak 9.;
 - 7) loži ili dozvoli loženje vatre suprotno odredbama članka 34. stavak 1.;
 - 8) odlaže ili dozvoli odlaganje otpada (smeća) i zagađujućih tvari u šumi (članak 35. stavak 9)
 - 9) ne prati zdravstveno stanje šuma (članak 37. stavak 1.);

- 10) vrši ili dozvoli uzgoj divljači u šumi suprotno odredbama članka 39. stavak 1.;
 - 11) izgradi šumsku infrastrukturu suprotno odredbama članka 41. stavak 3.;
 - 12) vrši promet šuma i šumskog zemljišta suprotno odredbama članka 48. stavka 1., 2., 3., 4. i 5.;
 - 13) ne izvršava poslove u skladu sa člankom 50. stavak 4.;
 - 14) ne izvrši obaveze iz članka 70.;
 - 15) ne izvrši obavezu iz članka 71.;
 - 16) ne postupi po rješenju šumarskog inspektora (članak 77. stavak 2.);
 - 17) ako ne uskladi poslovanje sa odredbama ovog zakona (članak 87.)
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 3.000 KM odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 82.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj korisnik šume ili drugo pravna osoba ako:
- 1) vrši radove bez suglasnosti Uprave za šumarstvo (članak 12. stavak 4.);
 - 2) ne dostavi godišnji plan gospodarenja (članak 12. stavak 5.);
 - 3) u roku od dvije godine ne izvrši radove predviđene projektom za izvođenje i ne vodi registar projekata (članak 13. stavak 3. i 10.);
 - 4) ne izvrši tehnički prijem radova i ostale obveze u skladu sa odredbama članka 17.;
 - 5) ne osigura mjere zaštite u skladu sa odredbama članka 18. stavak 2.;
 - 6) ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne ucrta na karti i obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (članak 21. stavak 1. i 3.);
 - 7) ne izradi plan u skladu sa člankom 25. stavak 1.;
 - 8) pokreće drvo, dijelove stabala i grane ili stavlja u promet drvo koje nije žigano i opskrbljeno otpremnim iskazom (članak 26. stavak 1.);
 - 9) stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (članak 26. stavak 3.);
 - 10) zatekne, izvrši ili dozvoli sječu, ne izvrši zapljenu drveta i stavlja drvo u promet, suprotno odredbama članka 26. stavka 5. i 6.;
 - 11) u razdoblju vegetacije od 01. travnja do 01. studenog, drvo četinara i brijesta uskladištava i stavlja u promet suprotno članku 26. stavak 7. i 8.;
 - 12) ne gospodari zaštitnim šumama i šumama s posebnom namjenom shodno aktu o proglašenju i ne obilježi zaštitne šume i šume sa posebnom namjenom vidljivim znakovima (članak 27. stavak 1. 4. i 8.);
 - 13) vrši ili dozvoli pašu, žirenje, brst, kresanje lisnika, ne odredi i ne obilježi puteve za progon stoke (članak 36. stavak 1. i 3.);
 - 14) vrši ili dozvoli sječu pančičeve omorike, tise, mečije lijeske, planinskog javora, planinskog bora, zelene johe, munike i zanovijeti suprotno odredbama članka 40.;
 - 15) odobri korištenje šumskih putova suprotno odredbama članka 42. stavak 2.;
 - 16) počini ili dopusti neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskog zemljišta (članak 47.)
 - 17) ne vodi evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim šumsko-razvojnim planovima, šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja i projektima za izvođenje i ne evidentira ih u predviđenom roku (članak 52. stavak 2.);

- 18) u roku od dvije godine zemljište ne privede namjeni radi koje je krčenje izvršeno ili ne izvrši njegovo pošumljavanje (članak 59. stavak 7.);
- 19) ne vrši uplatu sredstava u Proračun Županije u skladu s odredbama članka 70.;
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u visini od 2.000 do 3.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 83.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 - 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:
 - 1) vrši šumsko-uzgojne radove i sječu šume suprotno odredbama članka 13. stavak 7.;
 - 2) vrši sječu bez prethodno izdanog rješenja i doznake (članak 14. stavak 4.);
 - 3) vrši sječu šume suprotno odredbama članka 15. stavak 1.;
 - 4) ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (članak 21. stavak 1. i 3.);
 - 5) ne izvrši sanitarnu sječu i ne uspostavi i održava šumski red (članak 24. stavak 1. i 3. točka d.);
 - 6) otprema iz šume ili stavlja u promet drvo bez žigosanja i otpremnog iskaza (članak 26. stavak 1.);
 - 7) stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (članak 26. stavak 3.)
 - 8) posiječe (ili dozvoli) ili prisvoji (ili dozvoli) protupravno drvnu masu do 2 m³, suprotno odredbama članka 26. stavak 5.;
 - 9) vrši sječu bez doznake na uzurpiranoj državnoj šumi (članak 26. stavak 5.);
 - 10) ne gospodari zaštitnim šumama i šumama s posebnom namjenom shodno aktu o proglašenju i ne obilježi zaštitne šume i šume sa posebnom namjenom vidljivim znakovima (članak 27. stavak 1. 4. i 8.);
 - 11) loži vatru suprotno odredbama članka 34. stavak 1.;
 - 12) u šumi odlaže smeće i zagađujuće tvari (članak 35. stavak 1. i 4.);
 - 13) pušta stoku na pašu, žirenje i na pojila bez nadzora čuvara stoke i mimo utvrđenih putova (članak 36. stavak 2. i 3.);
 - 14) vrši ili dozvoli sječu pančičeve omorike, tise, lijeske mečije, planinskog javora, planinskog bora, zelene johe, munike i zanovijeti suprotno odredbama članka 40.;
 - 15) vrši kretanje motornim vozilima u šumama i na šumskim zemljištima suprotno odredbama članka 42.;
 - 16) u šumama vrši radnje suprotno odredbama članka 43. stavak 2.;
 - 17) počini neovlašteno zauzimanje šuma ili šumskoga zemljišta (članak 47.)
 - 18) nanosi štetu susjednim parcelama (članak 56. stavak 1.);
 - 19) izvrši krčenje šume prije nego se izda dozvola za krčenje (članak 59. stavak 2.);
 - 20) vrši izgradnju zgrada i drugih objekata suprotno odredbama članka 60. stavak 1. i 5.;
 - 21) na zahtjev čuvara šuma ne pokaže osobnu ispravu ili isprave za šumske proizvode (članak 65. stavak 8.);

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 84.

Uprava za šumarstvo je dužna preuzeti poslove koje su joj date u nadležnost ovim Zakonom odmah po stupanju na snagu ovog Zakona.

Članak 85.

- (1) Za područja gdje šumsko gospodarske osnove ne postoje, Ministarstvo je dužno u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti šumskogospodarske osnove za državne šume u granicama šumsko gospodarskih područja.
- (2) Do donošenja šumsko gospodarskih osnova iz stavka 1. ovog članka državnim šumama u granicama ovih šumsko gospodarskih područja gospodarit će se na temelju godišnjeg plana gospodarenja šumama. Korisnik šuma je dužan godišnji plan gospodarenja šumama za narednu godinu dostaviti ministarstvu najkasnije do 30. studenoga tekuće godine u svrhu izdavanja suglasnosti.
- (3) Za jedinice lokalne samouprave za koje nisu izrađene šumsko gospodarske osnove za privatne šume Ministarstvo je dužno donijeti ih u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (4) Do donošenja šumsko gospodarskih osnova iz stavka 3. ovog članka uprava za šumarstvo izrađuje godišnje planove sječa i dostavlja ih do 30. studenoga tekuće godine za narednu godinu ministarstvu u svrhu izdavanja suglasnosti.

Članak 86.

- (1) Uprava za šumarstvo dužna je u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, izraditi nacrt Šumarskog programa Županije i dostaviti ga Ministarstvu u cilju njegovog donošenja, a u skladu sa člankom 5. ovog Zakona.
- (2) Uprava za šumarstvo dužna je izraditi Županijski šumsko-razvojni plan u roku od dvije godine od dana donošenja Šumarskog programa Županije i isti dostaviti Ministarstvu.
- (3) Za šumsko gospodarske osnove izrađene prije stupanja na snagu ovog Zakona obujam biološke obnove šuma se odnosi na radove u okviru jednostavne biološke reprodukcije šuma.

Članak 87.

Korisnik šume dužan je u roku od tri (3) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona prilagoditi poslovanje s odredbama ovog Zakona.

Članak 88.

- (1) Ministar će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti sljedeće podzakonske propise:
 - 1) Pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije šumsko privrednih osnova za državne i privatne šume iz članka 11. stavka 3. ovog Zakona;

- 2) Pravilnik kojim se propisuje način doznake stabala za sječu i obilježavanja površina za sječu iz članka 14. stavka 10. ovog Zakona;
 - 3) Pravilnik kojim se propisuju uvjeti koje moraju ispunjavati izvođači radova u šumarstvu iz članka 18. stavak 3. ovog Zakona;
 - 4) Pravilnik o uvjetima i načinu polaganja stručnog šumarskog ispita iz članka 19. stavka 4. ovog Zakona;
 - 5) Pravilnik kojim se propisuje obujam mjera za uspostavljanje i održavanje šumskog reda i način njihovog provođenja iz članka 24. stavka 8. ovog Zakona.
 - 6) Pravilnik kojim se propisuje način žigosanja, obrojčavanja, premjeravanja, sadržaj i način izdavanja otpremnog iskaza za drvo, koje potiče iz državnih i privatnih šuma sa područja županije, kao i način vođenja evidencija, obilježavanja i izdavanja dokumentacije za drvene sortimente u unutarnjem prometu, trgovini između trećih osoba kao i prometu drvnih sortimenata iz uvoza iz članka 26. stavka 9. ovog Zakona.
 - 7) Odštetni cjenik iz članka 26. stavka 11. ovog Zakona.
 - 8) Pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije programa gospodarenja zaštitnim šumama i šumama posebne namjene iz članka 27. stavka 11. ovog Zakona.
 - 9) Pravilnik kojim se propisuje sadržaj planova za zaštitu od požara, način prikupljanja podataka, vođenje registra šumskih požara, uslove korištenja podataka i izgled obrasca na kojem se izvještava o šumskim požarima iz članka 34. stavka 8. ovog Zakona.
 - 10) Pravilnik kojim se propisuju uvjeti pod kojim se vrši pašarenja iz članka 36. stavka 5. ovog Zakona.
 - 11) Pravilnik kojim se određuje način praćenja zdravstvenog stanja šuma iz članka 37. stavka 2. ovog Zakona;
 - 12) Pravilnik kojim se propisuju uvjeti za uzgoj, iskorištavanje, sakupljanje i promet nedrvnih šumskih proizvoda iz članka 38. stavka 8. ovog Zakona.
 - 13) Pravilnik o načinu obilježavanja granica državnih šuma, kao i vrsti i postavljanju graničnih znakova iz članka 49. stavka 5. ovog Zakona.
 - 14) Pravilnik kojim se propisuje način i oblik vođenja registra evidencija za privatne šume iz članka 50. stavka 10. ovog Zakona;
 - 15) Pravilnik o načinu i obliku vođenja registra evidencija za državne šume iz članka 54. stavka 2. ovog Zakona;
 - 16) Pravilnik kojim se propisuje način vođenja katastra šuma za državne i privatne šume iz članka 54. stavka 2. ovog Zakona;
 - 17) Pravilnik o sastavu stručnog Povjerenstva, te visinu i način plaćanja novčane naknade za rad Povjerenstva u postupku izdavanja dozvole za prenamjenu/krčenje šumskog zemljišta iz članka 59. stavka 11. ovog Zakona;
 - 18) Pravilnik o načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma, izgledu uniforme i općim kriterijima za utvrđivanje čuvarskih rajona iz članka 65. stavka 9. ovog Zakona;
 - 19) Pravilnik kojim se utvrđuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u oblasti šumarstva iz Budžeta Federacije BiH iz članka 70. stavka 2. ovog Zakona.
- (1) Vlada će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske propise:

- 1) Odluku o uvjetima i vrsti dokaza u postupku davanja odobrenja za doznaku i sječu iz članka 14. stavka 7. ovog Zakona.
- 2) Uredbu o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na područje Županije iz članka 51. stavka 5. ovog Zakona.
- 3) Odluku o uvjetima, namjeni, cijeni i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i zasnivanje prava služnosti iz članka 61. stavka 6. ovog Zakona.
- 4) Odluku o zasnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u državnom vlasništvu (uvjete, namjenu, cijenu i način davanja) iz članka 62. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 89.

- (1) Korisnik šuma dužan je u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona s Ministarstvom zaključiti ugovor o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama.
- (2) Danom potpisivanja ugovora iz stavka 1. ovog članka prestaju važiti ugovori o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama zaključeni sukladno ranijim propisima.

Članak 90.

- (1) Zahtjevi koji su zaprimljeni, a nisu riješeni do dana stupanja na snagu ovog Zakona riješit će se sukladno s odredbama ovog Zakona.
- (2) Po žalbama u drugostupanjskom upravnom postupku koje nisu riješene do dana stupanja na snagu ovog zakona riješit će se sukladno s odredbama ovog Zakona.

Članak 91.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona na području Županije prestaje primjena Uredbe o šumama Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“ broj: 6/10 i 5/12) i drugih propisa iz oblasti šumarstva koji su u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona.

Članak 92.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Hercegbosanska županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-4.2/14

Tomislavgrad, 03. ožujka 2014. godine

Predsjednik Skupštine
Stipo Pelivan v.r.

S A D R Ź A J :

I. OPĆE ODREDBE.....	1
Članak 1..... (Predmet)	1
Članak 2..... (Šume i šumska zemljišta)	1
Članak 3..... (Definicija šuma i šumskih zemljišta)	1
Članak 4..... (Definicije pojmova)	2
II. PLANIRANJE I PRIVREĐIVANJE U ŠUMARSTVU.....	5
A. PLANIRANJE U ŠUMARSTVU.....	5
Članak 5..... (Šumarski program Županije)	5
Članak 6..... (Županijski šumsko-razvojni plan).....	5
Članak 7..... (Inventura šuma).....	6
Članak 8..... (Šumsko gospodarsko područje).....	6
Članak 9..... (Šumsko gospodarska osnova)	7
Članak 10.....(Izrada i donošenje šumsko gospodarske osnove)	8
Članak 11..... (Sadržaj šumsko gospodarske osnove).....	9
Članak 12..... (Godišnji planovi realizacije šumsko-gospodarske osnove)	9
Članak 13..... (Projekt za izvođenje).....	10
B. PRIVREĐIVANJE U ŠUMARSTVU	10
Članak 14..... (Doznaka stabala za sječu).....	10
Članak 15..... (Sječa šuma).....	11
Članak 16..... (Biološka reprodukcija šuma)	11
Članak 17..... (Tehnički prijem radova).....	13
Članak 18..... (Obavljanje radova u šumarstvu).....	13
Članak 19..... (Stručni šumarski ispit)	13
Članak 20..... (Zabrana čistih sječa i drugih oblika pustošenja šuma).....	14
Članak 21..... (Pošumljavanje sječina i paljika)	14
Članak 22..... (Šumski materijal za reprodukciju)	14
C. ZAŠTITA PROTIV BIOTIČKIH I NEBIOTIČKIH AGENSA.....	15
Članak 23..... (Opće preventivne mjere)	15
Članak 24..... (Sanitarne sječe, šumski red i druge preventivne mjere).....	15
Članak 25..... (Obnova šuma nakon nepogode).....	16

D. PROMET DRVETA I NEDRVNIH ŠUMSKIH PROIZVODA.....	16
Članak 26..... (Promet drveta i nedrvnih šumskih proizvoda)	16
III. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE S POSEBNIM REŽIMOM GOSPODARENJA	17
A. ZAŠTITNE ŠUME I ŠUME S POSEBNOM NAMJENOM.....	17
Članak 27..... (Opća načela)	17
Članak 28..... (Zaštitne šume)	18
Članak 29..... (Šume s posebnom namjenom)	18
Članak 30..... (Zahtjev za proglašenje)	19
B. ŠUME NA KRŠU I POŠUMLJAVANJE	20
Članak 31..... (Šume na kršu)	20
Članak 32..... (Pošumljavanje krša i goleti)	20
Članak 33..... (Procjena okolišnog utjecaja)	20
IV. OČUVANJE I ZAŠTITA ŠUMA I NJIHOVIH FUNKCIJA.....	20
A. ZAŠTITA ŠUMA I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA OD ŠTETA	20
Članak 34..... (Zaštita šuma od požara)	20
Članak 35..... (Kemijaska sredstva i odlaganje otpada)	21
Članak 36..... (Pašarenje)	21
Članak 37..... (Praćenje zdravstvenog stanja šuma)	22
B. NEDRVNI ŠUMSKI PROIZVODI	22
Članak 38..... (Korištenje nedrvnih šumskih proizvoda)	22
Članak 39..... (Divljač u šumi)	23
C. ZAŠTITA UGROŽENIH VRSTA.....	23
Članak 40..... (Ugrožene vrste)	23
D. PROMET U ŠUMAMA	24
Članak 41..... (Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture)	24
Članak 42..... (Promet u šumama)	24
Članak 43..... (Pristup šumama)	24
V. UPRAVLJANJE ŠUMAMA, KATASTAR ŠUMA I EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUMA.....	25
A. UPRAVLJANJE ŠUMAMA	25
Članak 44..... (Državne i privatne šume)	25
Članak 45..... (Upravljanje državnim šumama)	25
Članak 46..... (Stjecanje vlasništva)	25
Članak 47.... (Zabrana zauzimanja)	26
Članak 48..... (Promet šuma)	26

Članak 49.... (Utvrdjivanje granica državnih šuma)	26
Članak 50....(Upravljanje privatnim šumama)	26
B. EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUME	27
Članak 51.... (Zaključivanje ugovora)	27
Članak 52.... (Realizacija ugovornih obveza)	28
Članak 53.... (Naknada za korištenje šuma)	28
C. KATASTAR ŠUMA	28
Članak 54.... (Katastar šuma).....	28
D. ODNOSI KOD KORIŠTENJA ŠUMA	29
Članak 55.... (Prava trećih osoba)	29
Članak 56.... (Zaštita susjednih parcela).....	29
Članak 57.... (Korištenje parcela trećih osoba)	29
VI. PROMJENA NAMJENE I KORIŠTENJE ŠUMA U DRUGE SVRHE.....	30
A. PROMJENA NAMJENE ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA I GRADNJA U ŠUMI	30
Članak 58.... (Izdvajanje iz šumsko gospodarskog područja)	30
Članak 59.... (Krčenje šume/promjena namjene šumskog zemljišta)	30
Članak 60.... (Gradnja u šumi)	31
B. ZAKUP	31
Članak 61.... (Zakup šumskog zemljišta).....	31
C. SLUŽNOST	32
Članak 62.... (Pravo služnosti na državnoj šumi i šumskom zemljištu)	32
VII.ŠUMARSKE INSTITUCIJE	32
A. UPRAVA ZA ŠUMARSTVO.....	32
Članak 63.... (Uprava za šumarstvo)	32
Članak 64.... (Poslovi Uprave za šumarstvo).....	33
Članak 65.(Čuvanje šuma)	34
Članak 66.(Direktor uprave za šumarstvo i predsjednik Uprave šumsko-gospodarskog društva).....	35
VIII.FINANCIRANJE.....	36
Članak 67.... (Namjenska sredstva).....	36
Članak 68.... (Uplata naknade za korištenje državnih šuma).....	36
Članak 69....(Naknada za općekorisne funkcije šuma).....	36
Članak 70.... (Korištenje namjenskih sredstava Županije).....	37
Članak 71.... (Korištenje namjenskih sredstava za jedinice lokalne samouprave)	37

IX. NADZOR NAD PROVEDBOM OVOG ZAKONA	38
Članak 72..... (Upravni nadzor)	38
Članak 73..... (Inspekcijski nadzor)	38
Članak 74..... (Uvjeti za postavljanje šumarskog inspektora)	38
Članak 75..... (Ovlasti Županijskog šumarskog inspektora)	38
Članak 76..... (Plan i program rada šumarske inspekcije).....	40
Članak 77..... (Provođenje inspekcijskog nadzora)	40
Članak 78..... (Obaveze šumarskog inspektora).....	40
Članak 79..... (Iskaznica šumarskog inspektora)	40
X. KAZNE NE ODREDBE.....	41
Članak 80.....	41
Članak 81.....	41
Članak 82.....	42
Članak 83.....	43
XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	44
Članak 84.....	44
Članak 85.....	44
Članak 86.....	44
Članak 87.....	44
Članak 88.....	44
Članak 89.....	46
Članak 90.....	46
Članak 91.....	46
Članak 92.....	46
S A D R Ź A J :	47